Ժ. ՏԱՐԻ 2831 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 6 ՀՐՈՏԻՑ 4385 12 ՅՈՒԼԻՍ 1893 10 ՄՈՒՀԱՄՐԻՄ 1311 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՁ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան »	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ տասնապատիկ տարեկան Օտ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի համար Տարեկան Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն եր չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 12/24 ՅՈՒԼԻՍ 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ՍԻԱՄ

Քանի որ օրուան գլխաւոր քաղաքական խնդիրը Սիամի խնդիրն է, որ ուրիշ օրական խնդիրներու վրայ ազդեցութիւն կրնայ ունենալ, կ'արժէ Հեռագրաց հաղորդածէն աւելի ճիշդ և մանրամասն կերպիւ գիտնալ Ֆրանսական և անգլիական կառավարութեանց այս մասին ըրած վերջին յայտարարութիւնները։

Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովոյն երեքշաբթի աւուր նստին մէջ, Պ. Տրվէլ այս մասին հետեւեալ մաքով յայտարարութիւն մ'ըրաւ։

ՑԱՆՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԴ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

«Ֆրանսա չէր կրնար աչք գոցել Սիամցւոց արշաւանքներուն Աննամի կողմն, որ ենթարկուած է Ֆրանսայի թեւարկութեան։ Մէքոնկ գետի ձախ եզրին վրայ եւս Ֆրանսա թեւարկութեան իրաւունքներ ունի։

«Այս գործողութեանց միջոցին այլ և այլ դէպքեր տեղի ունեցան։ Սիամական արշաւանքներուն վերջ տալու համար, կրնայինք վերջնագիր մը ղրկել Սիամի թագաւորին. բայց չէինք կրնար հետեւանքներն արգիլել։ Պանկոքի վրայ յարձակում մը կրնար ծանր չփոթութիւն պատճառել, և յառաջ բերել գրաւում մը, ի պահպանութիւն բարեկարգութեան։ Ուրիշ Տէրութիւններ կրնային միջամտել ի Սիամ. Բայց մեք կ'ուզենք որ ո՛չ մէկ Տէրութեան կողմէ զգչուի Սիամի անկախութեան։ Մեք եւս ազգ զգչիլ չենք ուզեր։ Ուստի, տարբեր միջոցի գիմեցինք։

«Զօրախումբեր կղմեցինք որք Սիամցիներն եւս մղեցին Մէքոնկի ալ կողմը։ Գործողութիւնը կատարեալ յաջողութեամբ կատարեցաւ։ Միայն երկու միջադէպեր պատահեցան։ Նախ, Թորէօ հարիւրապետին դերի բռնուիլը Սիամցիներուն կողմէ։ Կառավարութիւնն անմիջապէս հրաման ղրկեց առ Պ. Փավի (Ֆրանսացի դեսպան ի Սիամ) մեկնիլ Պանկոքէ, եթէ հարիւրապետն ազատ չմղուի։ Մեք նոյն յայտարարութիւնն ըրինք Սիամի Փարիզեան դեսպանին։ Հարիւրապետն և անոր հետ բռնուած Աննամեցիք վերջապէս ետ տրուեցան Ֆրանսայի, երկար ժամանակ ասդին անդին տարուբերուելէ ետքը Լաոսի երկրին մէջ։

«Ցետոյ տեղի ունեցաւ զինուորական քննիչ կոմիսարէնի սպանումն իւր անկողնոյն մէջ, հրամանաւ Սիամցի մանտարիններու։ Սիամի կառավարութիւնն հաստատում խոստացաւ, և Ֆրանսական կառավարութիւնն հոն ղրկեց զՊ. Միռ. ար Վիլէռ, որ երկու շաբաթ յառաջ Ֆրանսայէ մեկնելովայն երկիրը գնաց, ուր իւր անուն մեծ հեղինակութիւն կը վայելէ։ Անոր ժամանումէն յառաջ տեղի ունեցան յուլիս 13ի դէպքերը, (Ֆրանսական թնդանօթակիրներու ներս մտնելը։)

«Արտաքին գործոց նախարարին ոմանք վերագրեցին այնպիսի լեղու մը որ անարժան է Ֆրանսայի ներկայացուցչին։ Պէտք է որ այդ մասին խօսիմ։ Մարտ ամսուն, Լորտ Ռոզպէրի ինքնաբերաբար ծանոյց Սիամի դեսպանին գիմումն, որուն ինք պատասխաներ է թէ Մէքոնկ գետի խնդիրն Անգլիոյ չի վերաբերիր։

«Նաեւ Լորտ Տրֆրին նոյն բանն ըսաւ։ Ցետոյ, մեր լրագիրը խօսած ըլլալով Պանկոքի վրայ յարձակման մը կարելիութեան վրայ, անգլ. կառավարութեան կողմէ հարցում մ'եղաւ, որուն Ֆրանսա պատասխանեց թէ ինք այդպիսի դիտում չունի։ Բայց եթէ յարձակում մ'ընել պէտք ըլլայ, անգլ. կառավարութեան պատեհ ժամուն իմայ պիտի տրուի, որպէս զի իւր հպատակները պաշտպանելու կարող ըլլայ։

«Սըր Էտուարտ Կրէյ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ յայտարարած ըլլալով թէ անգլ. թնդանօթակիրը Պանկոքը ղրկուած են, մեք հեռագիր ղրկեցինք Լոնտոն, բացատրութիւն խնդրելով այս միջամտութեան վրայ և Անգլիոյ կողմէ Սիամի տրուած այս օգնութեան վրայ զարմանք յայտնեցինք։ (Պ. Տը Վէլ կարդաց իւր հեռագիր՝ ծափահարութեանց մէջտեղ։)

«Անգլ. կառավարութիւնը ծանոյց թէ ի նպաստ Սիամի միջամտութիւն չէ ըրած, այլ կ'ուզէ անգլ. հպատակները պաշտպանել։ Երկրորդ հեռագրով մը, Ֆրանսական կառավարութիւնը ծանոյց անգլ. կառավարութեան թէ ինքն եւս թնդանօթակիրներ կը ղրկէ Մէնամ գետին մէջ։ Երբ մեր թնդանօթակիրը ներկայացան, Սիամի կառավարութիւնը խնդրեց մեր դեսպան Պ. Փավիէ որ Մէնամ գետին մէջ իւրաքանչիւր Տէրութիւն մէկ մարտանաւ միայն ունենայ։ Մեր կառավարութիւն Պ. Փավիի և ծովակալ Իւմանի հետ համաձայնութեամբ, հեռագրեց որ առ այժմ գետաբերանէն ներս չմտնեն մեր մարտանաւք։ Բայց այս հեռագիր ժամանակին չհասաւ մեր թնդանօթակիրներուն։ Տեսնելով որ ռումբեր կը տեղան իրենց վրայ, մեր նաւապետք գետաբերանէն ներս մտան։ Ազէ՛կ ըրին ներս մտնելով։ (Ծափահարութիւն։) Գիտենք թէ հետեւեալ օրն ինչ եղաւ։ Աւազի վրայ նստած ժամ Պ-էրէ Մէ թղթատար նաւը, զոր եւ քաշելու մեծ դժուարութիւն կը քաշուէր, Սիամցւոց կողմէ աւար առնուեցաւ։

«Սիամի կառավարութիւնն այնպիսի ընթացք մը բռնեց որ ա՛լ հարբերութիւններս հատաւ։ (Ծափ։) Եթէ Կոմիսարէնի սպանման և 1856ի դաշնադրոյն բռնաբարման համար իւր խնդրած հաւատացումնք չտրուին, Ֆրանսայի կառավարութիւնը պէտք եղած միջոցները ձեռք պիտի առնու։ Երեսփ. Ժողովը վստահ կրնայ ըլլալ կառավարութեան խոհեմութեան և հաստատամտութեան վրայ։»

Այս յայտարարութենէ ետքը, կառավարութիւնն հաւանեցաւ հետեւեալ օրակարգին, զոր Ժողովը միաձայն քուէարկեց։

«Երեսփ. Ժողովը, վստահ ըլլալով թէ կառավարութիւնը պէտք եղած միջոցներն ի կիր պիտի առնու, յարգել տալու համար Ֆրանսայի իրաւունքներն ի Հնդկաչին, և ձեռք բերելու համար այն երաշխաւորութիւններ որոց իրաւունք ունի, կ'անցնի օրակարգին։»

ՑԱՆՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԴ ԱՆԳԼԻՈՅ

Աւասիկ Լորտ Ռոզպէրիի յայտարարութիւնք Լորտերու Ժողովոյն մէջ։

«Ֆրանսայի և Սիամի միջեւ գործոց արդի վիճակը ճշդիւ և առանց կիրքի նկատելու համար, պէտք է իրմէ զատենք քանի մը խնդիրներ որք դէպքերու ընթացքով խառնուած չփոթած են։ Նախ և առաջ, մեծ դժուարութիւնը ճիշդ տեղեկութիւն ստանալն է, և քանի որ ձեռք բերուած տեղեկութիւնք որոշ և մանրամասն չեն, վեհ. Թագուհւոյն կառավարութիւնն ետ կը կենայ զանազան կէտերու վրայ բացարձակ կարծիք յայտնելէ։

«Առաջին կէտն այն է որ Ֆրանսական կառավարութիւնն ինչ ինչ պահանջումներ կ'ընէ՝ Սիամցի պաշտօնէից ոմանց ընթացքին բերմամբ Ֆրանսացի վաճառականներու և ուղեւորներու կրած վնասուց համար։ Գուժարը մեծաքանակ չէ, բայց Ֆրանսական կառավարութիւնն այս պահանջմանց գոհացումը նախնական պայման կը նկատէ՝ աւելի կարեւոր կէտերու բանակցութեան ձեռնարկելէ առաջ, ու Սիամի կառավարութիւնն ինչ ինչ առարկութիւններ կ'ընէ զորս տակաւին ետ առած չէ։

«Երկրորդ, կայ Ֆրանսայի և Սիամի միջեւ սահմանագլխոյ խնդիրը, Մէքոնկի հովտին մէջ կամ մօտերը։ Խառնաշփոթ խնդիր մ'է այս, որոյ վրայ Վեհ. Թագուհւոյն կառավարութիւնը վճռական կարծիք մը յայտնելու համար պէտք եղած որոշ տեղեկութիւնը չունի, և յորում Մեծն Բրիտանիա շահ չունի, բաւական է որ խնդիրն ինչ ինչ սահմաններու մէջ պահուի, և այնպիսի համեմատութիւններ չստանայ որ Սիամի երկրային ամբողջութեան և անկախութեան դպչի։

«Երրորդ, կայ Ֆրանսայի սպայ Թորէօ հարիւրապետին դերի բռնուիլն և ուրիշ սպայի մը ենթարկեալ սպանումը, մի քանի Աննամեցի զինուորաց հետ։ Այս առաւօտեան լրագրերէն կ'իմանանք թէ հարիւրապետ Թորէօ, որոյ ազատ արձակումը Սիամի կառավարութեան կողմէ խոստացուած էր ժամանակ մը յառաջ, Ֆրանսական հողը տարուելով, արդեամբ յանձնուեր է Ֆրանսական իշխանութեան։ Գալով սպանման դէպքին, Սիամցիք տարբեր պատմութիւն մը կ'ընեն, և յայտնի չէ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնն այդ մասին ինչ պահանջում կ'ընէ։

«Զորրորդ, կայ Ֆրանսական երկու թնդանօթակիր շոգենաւուց բռնի դէպ ի վեր երթելը Մէնամ գետէն՝ Սիամուն։ Այս յայտարարութենէն ետքը, կառավարութիւնն հաստատեցաւ հետեւեալ օրակարգին։

«Երեսփ. Ժողովը, վստահ ըլլալով թէ կառավարութիւնը պէտք եղած միջոցներն ի կիր պիտի առնու, յարգել տալու համար Ֆրանսայի իրաւունքներն ի Հնդկաչին, և ձեռք բերելու համար այն երաշխաւորութիւններ որոց իրաւունք ունի, կ'անցնի օրակարգին։»

ՑԱՆՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԴ ԱՆԳԼԻՈՅ

Աւասիկ Լորտ Ռոզպէրիի յայտարարութիւնք Լորտերու Ժողովոյն մէջ։

«Ֆրանսայի և Սիամի միջեւ գործոց արդի վիճակը ճշդիւ և առանց կիրքի նկատելու համար, պէտք է իրմէ զատենք քանի մը խնդիրներ որք դէպքերու ընթացքով խառնուած չփոթած են։ Նախ և առաջ, մեծ դժուարութիւնը ճիշդ տեղեկութիւն ստանալն է, և քանի որ ձեռք բերուած տեղեկութիւնք որոշ և մանրամասն չեն, վեհ. Թագուհւոյն կառավարութիւնն ետ կը կենայ զանազան կէտերու վրայ բացարձակ կարծիք յայտնելէ։

«Առաջին կէտն այն է որ Ֆրանսական կառավարութիւնն ինչ ինչ պահանջումներ կ'ընէ՝ Սիամի պաշտօնէից ոմանց ընթացքին բերմամբ Ֆրանսայի վաճառականներու և ուղեւորներու կրած վնասուց համար։ Գուժարը մեծաքանակ չէ, բայց Ֆրանսական կառավարութիւնն այս պահանջմանց գոհացումը նախնական պայման կը նկատէ՝ աւելի կարեւոր կէտերու բանակցութեան ձեռնարկելէ առաջ, ու Սիամի կառավարութիւնն ինչ ինչ առարկութիւններ կ'ընէ զորս տակաւին ետ առած չէ։

«Երկրորդ, կայ Ֆրանսայի և Սիամի միջեւ սահմանագլխոյ խնդիրը, Մէքոնկի հովտին մէջ կամ մօտերը։ Խառնաշփոթ խնդիր մ'է այս, որոյ վրայ Վեհ. Թագուհւոյն կառավարութիւնը վճռական կարծիք մը յայտնելու համար պէտք եղած որոշ տեղեկութիւնը չունի, և յորում Մեծն Բրիտանիա շահ չունի, բաւական է որ խնդիրն ինչ ինչ սահմաններու մէջ պահուի, և այնպիսի համեմատութիւններ չստանայ որ Սիամի երկրային ամբողջութեան և անկախութեան դպչի։

«Երրորդ, կայ Ֆրանսայի սպայ Թորէօ հարիւրապետին դերի բռնուիլն և ուրիշ սպայի մը ենթարկեալ սպանումը, մի քանի Աննամեցի զինուորաց հետ։ Այս առաւօտեան լրագրերէն կ'իմանանք թէ հարիւրապետ Թորէօ, որոյ ազատ արձակումը Սիամի կառավարութեան կողմէ խոստացուած էր ժամանակ մը յառաջ, Ֆրանսական հողը տարուելով, արդեամբ յանձնուեր է Ֆրանսական իշխանութեան։ Գալով սպանման դէպքին, Սիամցիք տարբեր պատմութիւն մը կ'ընեն, և յայտնի չէ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնն այդ մասին ինչ պահանջում կ'ընէ։

«Զորրորդ, կայ Ֆրանսական երկու թնդանօթակիր շոգենաւուց բռնի դէպ ի վեր երթելը Մէնամ գետէն՝ Սիամուն։ Այս իրողութեան վրայ ամեն մանրամասնութիւնք դեռ չեն ծանուցուած։ Ի լրագրաց մէջ ինչ որ երեւցած է, անգլ. կառավարութիւնը գրեթէ նոյնքան բան գիտէ, իւր պաշտօնական աղբիւրներէն աւելի բան մը չէ հաղորդուած։ Բայց պատճառ ունինք կարծելու թէ երկու թնդանօթակրաց ներս մտնելն հակառակ էր Ֆրանսական կառավարութեան հրահանգներուն և Պանկոքի Ֆրանսական ներկայացուցչին կամայ։ Փարիզէ մեր վերջին տեղեկութիւնն է թէ Ֆրանսայի նաւապետք բացարձակ կ'ըսեն որ երբ մինչեւ Բաղնամ կը յառաջանային, որ իրենց իրաւունքն է, (զի Բաղնամ գետին բերանն է, մաքսատունն է, որոյ առջեւ ամեն տեսակ նաւք կրնան կենալ,) իրենց վրայ Սիամցիներ վայրապար կրակ տեղացնել սկսան և զիրենք գրգռեցին աւելի յառաջանալու։

«Հինգերորդ, կայ անգլ. հպատակաց և ուրիշ Տէրութեանց հպատակներուն ի Պանկոքք կեանքի և ինչքի պաշտպանութեան խնդիրը։ Վեհ. Թագուհւոյն կառավարութիւնը ժամանակ մ'ի վեր այս բանին հոգ կը տանի։ Նաւային իշխանութեանց կողմէ իմաց տրուած է մեզ թէ այս պաշտպանութեան գործին համար կարգադրութիւնք կատարեալ են և պատրաստ գտնուող զօրութիւնը՝ բաւական։ Եթէ աւելի մարտնաւ պէտք ըլլայ, շուտով կը ղրկուի։

«Վերջապէս, Սիամի երկրին ամբողջութեան և անկախութեան խնդիրը կայ։ Վեհ. Թագուհւոյն կառավարութիւնը քիչ կը զգայ թէ այս խնդիր ծանր կարեւորութիւն ունի անգլիական Տէրութեան և ի մասնաւորի անգլեհնդկի Տէրութեան համար։ բայց Ֆրանսական կառավարութիւնն եւս կը յայտարարէ թէ ինք մեզմէ ոչ նուազ հոգածու է Սիամի երկրին անախտութիւն և ամբողջութիւնը յարգելու և պաշտպանելու։ Վեհ. Թագուհւոյն կառավարութիւնը լիովին կը զգայ իւր բաժնին ինկած պատասխանատուութիւնն յայտմ մասին, և գոհացուցիչ լուծում մը գիւրացնելու համար պատեհ առիթը ձեռքէ չպիտի փախցնէ։»

ՉԱՆԱԶԱՆ ՑԵՂԵՒՈՒԹԻՒՆԵՐ

Սիամի արտաքսութիւնը են գլխաւորապէս բրենձ և թէյ։ Ներածութիւնը են բամբակ, իւղեր, գոհարեղէն և մեքենայք։ Սիամի նաւահանգիստները բանող նաւերուն 100ին 84 անգլիական են։ Անգլիական և Ֆրանսական ընկերութիւնք արտոնութիւն ունին ոսկի հանելու Սիամի քանի մը դեռերէն։ Արդէն նշանակած ենք թէ Սիամի մնայուն բանակն ասան երկու հազար հոգիէ աւելի չէ։ Բայց ի հարկին անոր եռապատիկը կրնայ հանել Սիամ, անվարժ կամ թերավարժ բանակ մը ճակատեցնելով։

—Սիամի և Աննամի սահմաններն 1866ին որոշուած են ի ձեռն Ֆրանսական յանձնախմբի մը։ Սիամցիք հիմա կը պնդեն թէ Ֆրանսացիք սահմանէն անդին կ'անցնին առանց բանաւոր պատճառի։ Կը կարծուի թէ Ֆրանսացւոց նպատակն է Մէքոնկ գետն իսկ ձեռք անցունել, հանդերձ համանուն հովիտով, գիտնալու համար Բաղնիրնու հետ։ Սիամցիք յանձն կ'առնուն սահմանաց ճշդման խնդիրն յանձնել իրաւարարութեան, և կը պնդեն թէ բուն սահմանագիծը լերանց շարք մ'է՝ Մէքոնկի արեւելեան կողմը։ Առանց իրաւարարութեան սպասելու Ֆրանսացւոց յառաջ խաղալն ահաբեկած էր Սիամցիներն, որք սոսկմամբ տեսան Ֆրանսական մարտանաւերն իրենց մայրաքաղաքին առջեւ։ Այս դէպք հաստատեց թէ ո՛րչափ անզօր են Մէնամի բերդերը՝ պաշտպանելու Սիամի մայրաքաղաքն, այն բերդեր որոց վրայ Սիամցիք այնքան մեծ յոյս կը դնէին, եւ խոշոր թնդանօթներով կը սպառազինէին շարանակ։ Հնդկաչինու Ֆրանսացի կուսակալ Պ. տը Լանէսան հաստատ համոզումներ ունի Սիամի մասին Ֆրանսայի հետեւելիք քաղաքականութեան վրայ, և իւր հրատարակած մէկ գիրքով ժամանակաւ յայտարարած էր որոշապէս թէ այն կողմէ Ֆրանսական ստացուածքներն յառաջ պէտք է տանել՝ Սիամի վաճառականութիւնը Պանկոքը մայրաքաղաքէն և Մէնամ գետէն դարձնելու համար դէպ ի Մէքոնկ գետն և Ֆրանսական երկիրն Հնդկաչինու (Թոնքին և Աննամ)։

—Կը պատմուի թէ երեք տարի յառաջ Լորտ Սալիսբրի և Պ. Վատինկթոն որոշիր են մի կողմէ՝ թէ Հնդկաստան իրաւունք ունի տիրելու Շան կոչուած ցեղին ինքնօրէն երկիրներուն, ընդ մէջ Պիրմանիոյ և Սիամի, երկիրներ որոց տիրութիւնն իրեն սեփականել կ'ուզէր Սիամ, և միւս կողմէ՝ թէ Աննամի Տէրութիւնն, որ Ֆրանսական թեւարկութեան տակ կը գտնուի, ի բաւունք ունի տիրելու Լաոսիան երկրին, Աննամի և Մէքոնկի միջեւ։ Այս երկիր կանոնաւոր վարչութեան մը ենթարկուած ըլլալ չի թուիր երբեք, ո՛չ Աննամի, ո՛չ Սիամի Տէրութեան կողմէ։ Աննամի ետեւ գտնուող ներքնաշխարհ մ'է (Hinterland), և յայտնի է թէ Գերմանիա և Անգլիա գաղթական սկզբունք մը հաստատած են թէ ամեն կազմակերպեալ երկիր իրաւունք ունի իրեն սեփականելու իւր ետեւ գտնուղ անկազմ անկիրպարան երկիրն, ինչպէս օրինակները տրուած են թէ Արեւելեան, թէ Արեւմտեան Ափրիկէի, և թէ Կեդրոնական Ասիոյ կողմերը։

—Շաբաթ աւուր հեռագիր մը ծանոյց թէ Սիամցիք կարած են հեռագրաթելերն ընդ մէջ Պանկոքի և Սայկոնի։ (Սայկոն Ֆրանսական իշխանութեան մայրաքաղաքն է ի Թոնքին։) Այս լուր կը ցուցնէ թէ խնդիրը բարեկամական եղանակաւ վերջացնելու արամադրութիւն մը չերեւիր տակաւին, և հաւանական է որ շաբթուս մէջ ծանրակշիռ լուրեր առնունք Սիամի գործոց մասին, որք աւելորդ է ըսել թէ եւրոպական գործերու վրայ ևս իրենց ազդեցութիւնն զգալի ընել սկսած են արդէն։ Ֆրանսայի մէջ հաղիւ մէկ ամիս մնացած է ընդհանուր ընտրութեանց, և Պ. Պ. Տիւբիւիի և Տրվելի վարչութիւնն ամեն շահ ունի կարելի ընթացք մը բռնելու և խնդիրը տիրաբար կարգադրելու՝ պատերազմաւ կամ հաշտութեամբ, ազդելու համար ընտրողաց վրայ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ։— Աթէնքի լրագիրք կը գրեն թէ Կորնթոսի ջրանցին բացումն, որչափ ևս մեծ դէպք, այնքան մեծ նշանակութիւն պիտի չունենայ Յունաստանի և բոլոր աշխարհի համար որքան Սէլանիկ-Լարիսա-Աթէնքի երկաթուղւոյն բացումն, որով Յունաստան ուղղակի գծով պիտի կցուի Եւրոպիոյ երկաթուղւոյ ընդհանուր դրութեան հետ։ Եւրոպիոյ հետ Յունաստանի արդի յարաբերութիւնք ծովային են։ Ցամաքի կողմէ յարաբերութիւն չկայ։ Երկաթուղին, ինչպէս որ գիտենք։ Պոլիս Եւրոպիոյ հետ յարաբերութեան դրած է, նաև Աթէնքը նոյնպիսի դիրութեան մը մէջ պիտի գտնէ հաղորդակցութեանց մասին։ Յունաստանի տնտեսական բարգաւաճումն ու զարգացումն ո՛չ թէ Արեւելից և Արեւմտից կապակցութեան այլ Հիւսիսի և Հարաւոյ կապակցութեան մէջ կը կայանայ, կ'ըսեն հոգեկան տնտեսագէտք։

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Սոյն ուսումնարանի ամփոփչի քննութիւնք կատարուեցան Յունիս 14էն մինչեւ Յուլիս 5։ Բարձրագոյն Աւագ և Երիցագոյն կարգաց աշակերտք ուշագրաւ կերպիւ քննութիւն անցուցին Հայ դպրութեանց, Հոգեբանութեան, Մանկավարժութեան, Իմաստասիրութեան և Բաղաքակրթութեան պատմութեանց, Իրաւագիտութեան տարերց, Եռանիւնաչափութեան, Մեքենագիտութեան, Մարդկային անդամաբանութեան ու Բնախօսութեան, Բնագիտութեան, Գործարանաւոր բնագիտութեան, Երկրաբանութեան, Նոր ժամանակաց Պատմութեան, Տոմարակալութեան և Առեւտրական Աշխարհագրութեան, Օսմանեէն, Գաղղիերէն, Անգլիերէն, Գերմաներէն և Յունարէն լեզուաց, Գծագրութեան, Ձայնական ու գործիական Երաժշտութեան և Մարմնամարզիկ մէջ։

Ուրբաթ օր վարժարանին մէջ դպրոցական պարզ հանդիսի բաշխուեցան շրջանաւարտից վկայագիր և միւս աշակերտաց Պատուոյ մրցանակք և Ցիշատակութիւնք, ի ներկայութեան Գեր. Իզմիրեան Սրբազանի, և Ազգ. Ուսումն. Խորհրդոյ ներկայացուցչաց, վարժարանին ուսուցչական մարմնոյն և շրջանաւարտից Ծնողաց, որք փութացին իրենց սրտագին խնդակցութիւններն յայտնել պատուելի հիմնադիր-տնօրէնին, որ այնքան տարիներէ հետէ անվհատ և անընդհատ կը շարունակէ կրթական այս կարեւոր գործ։

Այս տարուոյ շրջանաւարտք են։

Պարոնայք	
Աղեքսանդր Շաքլեան,	Իզմիրցի
Կարապետ Սիրաքեան,	Կ. Պոլսեցի
Արմենակ Պաղտասարեան,	»
Արշակ Թէրմանեան,	»
Յակոբ Աչճեան,	»
Նշան Ճիզմէճեան,	»
Գրիգոր Ճրագեան,	»
Ստեփան Բաբիկեան,	»

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի (16)

ԼՈՒԻ ԹԱԳՈՒԼԻՈ

ԹԻԱՊԱՐՏԵՐՈՒ ՎՐԻԺՍՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ Ա. ՌՈՒԱԶԻՆ

ԱՈՐՁԱԳԱՒՈՐ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԷՋ

«Վանդի մուցայ քեզ ըսելու եղեռնադատ ատենին վճռին հետեւանքները։ Մայրս և հայրս մեռան վշտակոծ...։ Հոս Լիւսին ձայնն այլայլեցաւ խորապէս և ցաւագին հեծկլտուքէ մը Հէօրլու հասկցաւ թէ խրատաբարոյ ոստիկանն ո՛ր ատենի մեռաւ՝ լիշելով այս դառն դէպքերը... կարճ ընդմիջումէ մը ետքը Լիւս յարեց։

—Խեղճ Շառլ, ո՞ւրչափ կը սիրէինք զինքը... որչափ ալ տաժանելի ըլլայ անցեալին այս վերլուծումը, պէտք է որ ամեն բան գիտնաս, իմ ծերունի բարեկամս, որպէսզի ուժ տաս ինձ, մինթարես զիս, վանդի ժաներ կան ուր ես ալ վրէժխնդրութիւն կը տեսնեմ. վրէ՛ժ, վրէ՛ժ...։ Այս բառ կրակէ տառերով շողշողաց ուղեղիս մէջ, և քանի անգամ պատրաստ գտնուեցայ հեռանալ ոստիկանութենէ՝ իմինները վրէժը լուծելու համար։ Գիտե՞ս թէ իր ամուսնին Բայէն ուղեւորելէն ի վեր, ա՛լ տեսնուած չէ Ֆանին, խեղճ եղբօրս կինը։ Ի՞նչ եղաւ փոքր Շարլօթին, իր աղջկանը հետ, որ այն ատեն վեց եօթը տարու էր...։ Զունէր ապրուստի միջոց, վաղնդի գրաւուած էր բոլոր ունեցածը, փոքր հարստութիւն մը, վճարելու համար ծախքերն ու հաստուցումներն, որոց դատապարտուած էր ամուսինը... պարկեշտասուն ըլլալով չէր կրնար մուրալ... Աստուա՜ծ իմ, Աստուա՜ծ իմ, ի՞նչ եղաւ... գուցէ մահուան մէջ փնտռած է հանգիստ ու մոռացում։

—Այս ամենը սոսկալի է, ըսաւ նոյն միջոցին ազնիւ Հէօրլուն, որ վայրկեանէ մը ի վեր կուլ կուտար արցունքները... բայց չըսիք թէ ի՞նչ եղաւ ձեր եղբայրն ու Տիւթէյլ։

—Ինչո՞ւ առջի պէս չես գուշեր զիս... իմ նոր աստիճանս բնաւ չէ փոխած դգացումներս։ Ես ալ չեմ գիտեր։ Երբ լրմնցուցի նաւադին բերած նամակներուն ընթերցումը և համոզուեցայ երկու գրժբախտներուն անմեղութեանը, հասկցայ թէ՝ անոնց օգտակար ըլլալու համար, պէտք չէր որ Բայէնի մէջ յայտնուէին մեզ միացնող կապերը...։ Երկրորդի նամակ մը գրեցի, բայց գիտէի թէ միաքս պիտի հասկնար Շառլ, և նոյն իրիկունն յանձնեցի քաջ նաւագին որ հաւանեցաւ տանիլ, և յաջորդ օրը, հիւանդ ձեւացայ՝ որպէսզի ես չընդունիմ բանտարկեալները։ հրապարակաւ մեր առաջին տեսակցութիւնը չատ տաժանելի պիտի ըլլար։

«Աւելորդ է պատմել մեր կեանքն ի Բայէն։ ժամերը կ'անցնին, և չլուսցած՝ որոշում մը տալու ենք։ Պ. տը Վերժան մեզ կը սպասէ, և չենք կրնար թերանալ մեզ տուած ժամադրութենէն...։ Ուստի քիչ համար էն հետաքրքրաշարժ կէտին կուգամ, այսինքն Շառլին և իր աներորդին փախստեանը։

—Ի՞նչ, կրցա՞ն փախչիլ։

—Բայէն հասնելէն հազիւ տարի մը ետքը, իրենց պաշտպան դրամատէրին շընորհովը որ երդուած էր ազատել զանոնք թիարանի դժոխային կեանքէն, յաջողած էին բազմաթիւ բարեկամներ ստանալ՝ թիապարտներուն վրայ հսկող պաշտօնեաներէն...։ Ա՛հ, ոսկին շատ բան կ'ընէ։

«Ո՛...։ զրամատէրը գրած էր Բայէնի իր թղթակցին,—որ պաշտօն ունէր ոսկի և արծաթի ձոյլեր գնել հանքերէն իր դրամատան համար,—բան մը զանց չընել՝ երկու բանտարկեալները ազատելու համար իրենց տաժանագին վիճակէն։ կատարեալ ազատութիւն կուտար անոր՝ միջոցներու և ծախսուելիք գումարի մասին։

«Շառլ և իր ընկերն անմիջապէս նշմարեցին այս բարձր յանձնարարութեան ազդեցութիւնը, իրենք անձամբ կ'ընդունէին պահապաններէն ինչ որ ուզէին։ վեց ամիս չանցած՝ անոնց շղթաները կը հանէին և արտի մը մէջ կը ձգէին աշխատելու։ Այդ վայրկենէն սկսեալ իրենց փախուստը ժամանակի խնդիր էր միայն։

«Իրիկուն մը, իմաց տրուեցաւ իրենց որ նոյն գիշերը ծովեղր երթան, Աղատութեան կղզիէն քիչ մը վար։ շոգեմակոյկ մը կը սպասէր, որ տարաւ զիրենք փոքր շոգենաւ մը, որ մասնաւորապէս յարդարուած էր ի Նիւ-Եորք և որ հրաման ունէր տանիլ զանոնք ուր որ փափագէին երթալ։ Այն պահուած ժամադրութենէն...։ Ուստի քիչ համար էն հետաքրքրաշարժ կէտին կուգամ, այսինքն Շառլին և իր աներորդին փախստեանը։

—Ի՞նչ, կրցա՞ն փախչիլ։

—Բայէն հասնելէնէն հազիւ տարի մը ետքը, իրենց պաշտպան դրամատէրին շընորհովը որ երդուած էր ազատել զանոնք թիարանի դժոխային կեանքէն, յաջողած էին բազմաթիւ բարեկամներ ստանալ՝ թիապարտներուն վրայ հսկող պաշտօնեաներէն...։ Ա՛հ, ոսկին շատ բան կ'ընէ։

«Ո՛...։ զրամատէրը գրած էր Բայէնի իր թղթակցին,—որ պաշտօն ունէր ոսկի և արծաթի ձոյլեր գնել հանքերէն իր դրամատան համար,—բան մը զանց չընել՝ երկու բանտարկեալները ազատելու համար իրենց տաժանագին վիճակէն։ կատարեալ ազատութիւն կուտար անոր՝ միջոցներու և ծախսուելիք գումարի մասին։

«Շառլ և իր ընկերն անմիջապէս նշմարեցին այս բարձր յանձնարարութեան ազդեցութիւնը, իրենք անձամբ կ'ընդունէին պահապաններէն ինչ որ ուզէին։ վեց ամիս չանցած՝ անոնց շղթաները կը հանէին և արտի մը մէջ կը ձգէին աշխատելու։ Այդ վայրկենէն սկսեալ իրենց փախուստը ժամանակի խնդիր էր միայն։

«Իրիկուն մը, իմաց տրուեցաւ իրենց որ նոյն գիշերը ծովեղր երթան, Աղատութեան կղզիէն քիչ մը վար։ շոգեմակոյկ մը կը սպասէր, որ տարաւ զիրենք փոքր շոգենաւ մը, որ մասնաւորապէս յարդարուած էր ի Նիւ-Եորք և որ հրաման ունէր տանիլ զանոնք ուր որ փափագէին երթալ։ Այն պահուն

—Ինչ, այդպէ՞ս կը տրամաբանես, և պիտի ընե՞ս այդ բանը, ըսաւ Լիւս լալու չափ յուզուած՝ ծեր ոստիկանին այս համակրական ցոյցէն։

—Եւ ինչո՞ւ չէ, Լիւս, պատասխանեց Հէօրլու։ չատ բան տեսած ենք մինչ։ Եւ, անմեղ դատապարտեալներ միայն կը տեսնեմ, հայրդ և մայրդ յուսահատութենէ մեռեր են, և հարդ ու իր աղջիկը անտէր, անապրուստ և անպատսպար մնացեր են։ ուստի կը դիմեմ բացարձակ, ճշմարիտ արդարութեան, այն որ բու ընտանիքիդ հետն է... ուստի որոշուած է, հակոստիկանութիւն պիտի ընենք և պիտի խոտորեցնենք մեր իսկ գործակալները։

—Շատ դժուարութեամբ պիտի յաջողինք, վանդի բարձրատիճան անձինք պիտի զայրանան մէկ գիշերուան մէջ գործուած այս ոճիրներու չարքէն, և բոլորովին ժխտական արդիւնքի մը հանդէպ, կարելի է որ Պ. տը Վերժան քառասունըսուքը ժամէն հրաժարի։

—Պատճա՞ռը։

—Գաղտնիք մըն է այդ զոր չկրցաւ ինձ յայտնել, բայց իր բանծներէն կասկեցի թէ՝ ուրիշ չարժառիթներով՝ կը գտնուի մերինին յարեւնման կացութեան մը մէջ, վասնզի կ'ակնարկէ ապարդիւն հանել նոյն իսկ ընդհանուր դատախազին

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գեր· Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրակեան և Գեր· Սարգիս եպիսկոպոս Գասպարեան երէկ Մաքրիգիւղի եկեղեցին երթալով՝ ներկայ գտնուեցան Ս· Պատարագին, յետ որոյ՝ նորակառոյց վարժարանի սրահն եկան ուր Սարգիս եպիսկոպոս իւր օրհնութիւնները ձօնեց ներկայից· ապա առաջնորդուեցան Ս· Պատրիարք Հօր բնակարանը ուր Ն. Ամենառուութիւն հացկերոյթ տուաւ ի պատիւ Սինոդական Գեր· եպիսկոպոսաց և բարեշնորհ Աբեղայից, որք անոնց կընկերեցանեն։

Շաբաթ օրը այս Ս· Հարք Սկիւտար երթալով այցելեցին Գեր· Իզմիրլեան Սրբազանին, որ երէկ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ անոնց ի Մաքրիգիւղ։ Այցելեցին Ս· Կարապետ եկեղեցին և ապա Ս· Խաչ եկեղեցին, ուր տեսակցեցան Գեր· Ալէքսիճեան Սրբազանին հետ։ Նոյն օրը Պոլսոյ կողմը անցնելով այցելեցին Զմիրլի Բէօշկի գեղարուեստից ու հնութեանց թանգարանը և այլ նշանաւոր վայրեր։ Այս այցելութեանց կընկերակցէին Արժ· Յակոբ Ծ· վարդապետ Աշոտ և Պատրիարքարանի գործակատար Փրէնկեան Արշակ Էֆէնտի։ Ուրբաթ օրն ալ Պէշիկթաշ երթալով այցելութիւն տուին Տատեան Վեհ· Յարութիւն փաշային։

Վաղուան ռուսական չոգենաւով կը մեկնին Յերուսաղէմ, ինչպէս արդէն ծանուցինք։

Ազգային Նախակրթարանաց քննիչ Յանձնաժողովն, ըստ կանխագոյն ծանուցման, երէկ իւր առաջին նիստը կազմեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և յետ ինչ ինչ նախապատրաստական գործոցութեանց՝ հետեւեալ կերպով կազմեց իւր Դիւանն։

Յովհաննէս էֆ· Թորոսեան Ապէնապէտ
Մէհրան » Ասքանազ Ապէնապէտէր

Յանձնաժողովոյ երկրորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ հինգշաբթի, 15 յուլիս, առաւօտեան ժամ 8 ին Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

Հետեւաբար կը խնդրուի Յանձնաժողովոյ Պատ· անդամներէն որ ներկայս իրը հրաւէր նկատելով, հաճին ներկայ գտնուիլ նոյն օրն, որոշեալ ժամուն։

Գեր· Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան երէկ առաւօտ Պատարագ մատոյց Գալատիոյ եկեղեցւոյն մէջ և արծաթեայ խաչի մը օծումը կատարեց զոր Նուիրած էր Տիկին Քիւչիւկեան։ Յաւարտ եկեղեցական արարողութեանց, ի պատիւ Հմայեակ Սրբազանի և բաղմաթիւ հրաւիրելոց տեղան մը արուեցաւ կղզւոյն բնակիչներէն Պաղտասար էֆ· Յակոբեանի կողմէ որուն ննջեցեալ հուգւոյն մատուցուած էր Պատարագ։ Սեղանը պատրաստուած էր բարձրագիր պարտէզի մը մէջ։

Երէկ, Սկիւտարի Ս· Խաչ եկեղեցւոյն մէջ Գեր· Ալէքսիճեան Սրբազան քահանայ ձեռնադրեց ծանօթ ուսուցիչ Պ. Բարսեղ Էնքսէրճեանը որ կոչեցաւ Տ· Հմայեակ· Նմանապէս քահանայ ձեռնադրեց Գարակէօմրիւկի վարժարանին հայերէնի ուսուցիչն՝ որ կոչեցաւ Տ· Վահրամ։

Երէկ յայտնի կերպիւ տեղի ունեցաւ Դուրեանի Թաղքն անուն թատերգութեան ներկայացումը, զոր Մնակեան խումբը մեծ ճարտարութեամբ ի հանդէս բերաւ։ Թատերասրահը լեցուն էր, և օթեակներուն երկու երրորդ մասը գրաւեալ։ Ներկայացումը բաւական հաստատեր եղած է։ Իւր տասնըվեց տարեկան հասակին մէջ Դուրեանի թատերական տաղանդին այս արտայայտութիւն մեծ գաղափարը կուտար ողբացեալ բանաստեղծին ընդունակութեանց վրայ նաև թատերական ճիւղին մէջ։ Իւր դերասանական մեծ փորձառութեամբ Մնակեան ինչ ինչ բարեփոխումներ ըրած էր, որք Դուրեանի հեղինակութիւնը կարդացող թատերասիրաց կողմէ գնահատուեցան մեծապէս։ Ինչ ինչ հատուածները մանաւանդ այնքան սրտաշարժ էին որ թատերասրահը ծափերու և կրկնութիւններու ատմոսկով թնդաց։

Մօտ օրերս, Մնակեան թատերախումբը Գալատիոյի մէջ ալ պիտի ներկայացնէ Դուրեանի Թաղքը։ Այս անդամ ներկայացումը կրկնապէս հրապուրիչ պիտի ընծայուի՝ առաջնակարգ կատակերգու բարեյիշատակ Գարեգին Ոչտունեի հեղինակած «Վեց ու կէս պորտի ժառանգ մնացած անտուկը» անուն յոյժ ծիծաղաշարժ կատակերգութեամբ, որ շաբաթս մէջ լոյս կը տեսնէ հեղինակին պատկերովն ու կենսագրութեամբն հանդերձ՝ Տիրան Փափազեանի կողմէ։

Թօփգաբուի երկսեռ վարժարանց ամավերջի հարցքննութիւնք կնկսին այսօրէն և պիտի տեւին մինչեւ շաբաթ յուլիս 17։

Մեզ կը հաղորդուի թէ Զմիւռնիոյ վարժարանաց տնօրէն Պ· Տէր Միրաքեանց հրաժարելով այս պաշտօնէն, զոր հինգ տարիէ ի վեր կը վարէր, ուսուցչական պաշտօն ընդուներ է Դէորգեան ճեմարանին մէջ և արդէն մեկներ է։

Կը լսենք նաև թէ Զմիւռնիոյ Ազգ· վարչութեան ծախիւք երկու երիտասարդներ՝ որք տեղւոյն վարժարանաց մէջ ուսում առած են՝ ղրկուած են ի Ֆրանսա, Թուլուզի վարժապետանոցին մէջ իրենց ուսումը կատարելագործելու և ուսուցչական արուեստն ուսնելու, զոր ապա պիտի դան ի գործ դընել Զմիւռնիոյ վարժարանաց մէջ, եւ իրենց ստանալիք թոշակէն մաս առ մաս պիտի վճարեն իրենց համար եղած ծախքը։ Եթէ այս կարգադրութիւն ճիշդ է, մեծապէս պատիւ կը բերէ մեր Զմիւռնիացի ազգայնոց գործնական ողջմտութեան և կրթասիրութեան։

Երէկ չքեղ կերպով տեղի ունեցաւ Բերայի աղջկանց Արուեստանոցի և Նարեկեան վարժարանի տարեկան մրցանակաբաշխութեան հանդէսը Արշեստանոցի ընդունելութեան սրահին մէջ՝ որ նեղ կուգար երկսեռ խուռն բազմութեան և որոց մէջ կը տեսնուէին տասնի չափ գերման և ֆրանսացի ընտանիքներ եւս։

Ներկայ էին Թաղ· Խորհրդոյ և կրթական ճիւղին Վսեմ· Ատենապետք, Ազնաւորեան և Պաղտասարեան էֆէնտիք՝ իրենց Պատ· պաշտօնակիցներով։ Իսկ եկեղեցական դասէն կը գտնուէին Ղալաթիոյ քարոզիչ Տ· Վահան Ծ· Վ· Յակոբեան, Բերայի Աւագերէց Տ. Մկրտիչ Հայրն և քանի մը քահանաներ։

Հանդէսը բացուեցաւ Համիտիէ քայլերգով զոր դաշնակի վրայ նուագեց Նարեկեան վարժարանի ատնէրէն Պ· Գէորգ Թորոսեան. անմիջապէս յետոյ Օր· Հայկանոյշ Փափազեան Հայերէն լեզուաւ մաղթանք մ'արտասանեց ձօնեալ առ Օգոստափառ Սուլթանն։

Երկսեռ վարժարանաց տարեկան տեղեկագիրը կարդաց Նարեկեան վարժարանի Տնօրէն Նիկողոսեան Յակոբ էֆէնտին, որով կը պարզէր երկսեռ վարժարանաց միամեայ նիւթական և ուսումնական մարմանն վիճակը։

Տեղեկագրի ընթերցման յաջորդեց վիճակացոյցներու բաշխումը ընդմիջմամբ Հայ· Ֆրանս· և Գերման լեզուաւ ներգաշնակ երգերու, ճառերու և տրամախօսութեանց։ Այս առթիւ մասնաւոր ուշադրութեան արժանի էր մանաւանդ աշակերտուհեաց ֆրանսերէն յստակ մաքուր և ճիշդ առոգանութիւնը՝ և ապացոյց մ'էր թէ՝ Հայ ծնողք այդ առաւելութիւնը պէտք չէ միայն օտար վարժարանաց մէջ փնտռեն։

Հանդէսին այս առաջին մասը փակեց Տ. Յակոբեան վարդապետ, գոհունակութիւն յայտնելով վարժարանին այս յաջող արդեանց համար և օրհնեց կրթական սոյն կարեւոր հատատուութեան, բոլոր աշխատաւորները։

Հանդէսին երկրորդ մասն սկսաւ՝ Բանկալիի նորահաստատ մանկապարտիզի աշակերտուհեաց ի հանդիսասրահ մուտքումը՝ որ բուռն ծափահարութեամբ ողջունուեցաւ։ Աւելորդ է հոս նկարագրել այն մանկական սիրուն երգերն ու խաղեր՝ որոնք արդէն տեղի ունեցած են 15 օր առաջ։ Մասնաւորապէս յիշելու արժանի է այս մանկուհիներու հայ լեզուաւ և Համիտիէ քայլերգին վրայ ձեւուած մաղթերգն զոր հոգեբուխ շէյտերով երգեցին դաշնակին ընկերակցութեամբ, որով ամենէն երկար և ամենէն բուռն ծափահարութիւնները խլեցին հանդիսականներէն։

Հուսկ ուրեմն Տ· Մկրտիչ հայրը՝ բաղդատութիւն մ'ընելով հին «վարպետ տուտուչներու և արդի մանկապարտէզի դրութեան, ցոյց տուաւ այս վերջինի անհուն առաւելութիւններն և օրհնեց Զմիւռնի Մատակեան։ Արժ· ատենաբանը վերջացուց իւր խօսքը՝ չնորհակալութեամբ և օրհնութեամբ։

Շաբաթ օրը Ուսումնական Խորհրդոյ Դիւանին կողմանէ հետեւեալ շրջաբերականը ղրկուեցաւ մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհրդոյ և Հոգաբարձութեանց։

Ազգային վարժարանաց քննութեանց գանակն հասած ըլլալով, Ուսումնական Խորհուրդս կը փութայ զեկուցանել Պատուարժան Թաղ· Խորհրդոյ և Հոգաբարձութեանց Թաղային դպրոցաց, թէ Կեդրոնական Վարչութեան Խառն Ժողովոյ կողմէ հաստատեալ Ազգային Նախնական Կրթութեան Կանոնագրին, որ Պարիզքաղաքի Կոնդակաւ ու պաշտօնագրով հաղորդուած է արդէն Մայրաքաղաքիս և գաւառաց Ազգային Վարչական մարմնոց և հրամայուած ի գործադրութիւն, Իբ, ԻԸ և ԻԹ յօդուածոց տրամադրութիւնքն որք կը վերաբերին Տարրական և Բարձրագոյն Նախակրթարանաց շրջանաւարտ սանուց և սանուհեաց քննութեան և վկայականաց բաշխման գործոցութեանց, նոյն իսկ այս տարիէն, իբրեւ Մայրաքաղաքիս շրջանակին յատուկ Ուսմ. Խորհուրդը, ի գործ պիտի դնէ Պոլսոյ ազգային նախակրթարանաց վրայ։

Հետեւապէս, թէ պարզ կամ տարրական և թէ բարձրագոյն նախակրթարանաց Ինամակալ Թաղ· Խորհուրդ և Հոգաբարձութիւնք պարաւոր են իրենց ինամոց տակ գտնուած դպրոցաց շրջանաւարտ աշակերտներն ու աշակերտուհիները ներկայացնել յատկապէս կազմեալ Շրջանաւարտից Քննիչ Յանձնաժողովոյն, որ ի նիստ պիտի դումարի Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ Յուլիս և Օգոստոս ամիսներն, որոշեալ աւուրց մէջ որք պիտի ծանուցուին լրագրաց միջոցաւ, որպէս զի անդ քննութիւն անցուցնեն նախնական կրթութեան երկու աստիճաններուն համար կանոնագրով սահմանեալ ուսումնական ծրագրաց վրայ։ Եթէ ներկայացող ուսանողաց կարողութիւնը համաձայն գտնուի նախնական կրթութեան օրինաւոր պահանջմանց՝ պիտի ստանան վկայական, եթէ ոչ՝ պիտի դարձուին իրենց վարժարանաց Խնամակալ Խորհրդոց և Հոգաբարձութեանց, որպէս զի նոցա ուսումնական վիճակն օրինաւոր աստիճանին հասցնելու համար գործանն ի գործ դնեն յառաջիկայն։

Այս քննութիւնք միօրինակ ծրագրի մը և չափի մը համաձայն ու անաչառապէս կատարուելով, տրուելիք վկայականք, որք նաև ըստ օրինի վաւերացեալ պիտի լինին Ուսմ. Խորհրդոյ կողմանէ, պիտի կրնան ունենալ անվիճելի ու ճշմարիտ արժէք։ Ըստ տրամադրութեան Կանոնագրին, բոլոր վկայականք հաւաքական հանդէսով մը պիտի բաշխուին Մայր Եկեղեցւոյ մէջ ի ներկայութեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Խորհրդոյս։

Ոչ-չրջանաւարտ կարգաց քննութեան գալով, տարրական Նախակրթարանի աշակերտք մեծ վերամաքրն պիտի դնեն իրենց դասակարգութիւնը որոշելու համար։ Ամավերջի քննութիւն պիտի անցուցնեն միայն Բարձրագոյն նախակրթարան՝ ոպացող կարգերը։ (Ծագ. Իէ)։

Ամէն վարժարանք միօրինակ կերպով պիտի փակուին Յուլիս 15էն մինչեւ Օգոստոս 15, ամառնային արձակուրդի համար։

8 Յուլիս 1893
Պատրիարքարան Հայոց
Կ. Պոլիս

Հրատարակուեցաւ ՊԱՏԿԵՐ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԴՐԱՄԱ նիւթեալն գործին Բ· հատորի Գ· մասն, հետեւեալ բովանդակութեամբ։

Յուշեր, Զատիկ գ· Տօնէլեան—· Հրաժեշտ, Կարապետ Սակեան·—Անմոռաց յիշատակ Տրդատ· Վր· Պալեան —Տովսեն զրչումը, Տրդատ Զարքեան·—Զուլալիկը յիշատակ ելբ· Աբրահամ տէր Յակոբեան·— Բարձ· կրթութիւն իգական սեռի, Ա· Ծանուցումներ կենաց նպատակը Դ· Ե· Պէրպէրեան·—Կոյր երգչուհին, Փարոսը, Սրբոյն Ս· Սիմեոնովիչ·—Հանգիստ, Մկրտիչ Ամէմեան·—Այցելութիւն ի Պերգեան տուն, Դ·Դ· Մեծատուրեան·—Հատատ սէրը, Զիւնը, Վ· Մալէզեան·— Կաղանդի առթիւ Ե· Ալիմիսը·— Խոստումն ծովու, Զաբ· Ա· Սէֆերեան·— Համիչն ամաց, Ե· Տէմիրճիպաշեան·—

ՄԻՍԱՔԵԱՆ ազգատոհմն յաւ ի սիրա կը յայտնեն զգոխումն յաշխարհէ

ԱՅԲԻ ՏԻԿԻՆ

ՆԵՔՏԱՐԻՆԷ Վ. ՄԻՍԱՔԵԱՆԻ

որ յետ երկարատեւ հիւանդութեան հանգեաւ ի Տէր հաւատով և յուսով, ի խոր սուգ համակելով իւր որդիքը, դուստրը, քոյրերն և փեսայն ու թոռներն և համայն ընտանիքը։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, երեքշաբթի, ի 13 Յուլիսի ի ժամ 3 (Ը. Թ·) ի Ս· Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի, ուստից պիտի փոխադրուի ի Խաչքէօյ իւր ազգատոհմի դամբարանն։

Բերա, 12 Յուլիս 93

ԳԱՅԻԱՆՈՅՑ ՀՈՒՄԱՐ

Ուսանողաց ուսուցիչ մը, որ դինգ տարի շարունակ գաւառի մը բարձրագոյն նախակրթարանին մէջ պաշտօնավարած եւ շրջանաւարտներ արտադրած է, վերջերս Ն. Պոլիս զարձած ըլլալով, պատրաստ է գաւառի մը մէջ վերստին պաշտօն ստանալով, իբրեւ տնօրէն, կամ ուսուցիչ հայերէնի, ֆրանսերէնի, չափագիտութեան եւ բնագիտութեան։ Իւր կինն ալ կար եւ մեսագիտութիւն կրնայ ուսուցանել։ Դիմել յԱգգ. Պատրիարքարան, Նշան Լ.Թ. Փափազեանի։ 696

ՀԱՅՐԻՆ ՀՈՒՐՆԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Պարսի ատիճան տրուեցաւ Եկեղեցական Նախարարութեան Խորհրդական Մէհմէտին էֆէնտիի։

Իւրի առաջին ատիճան՝ տասանորդի և տուրքերու վարչութեան տնօրէն Նուրի պէյի, Պաղտատի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Սուպհի պէյի և Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութեան վարչական ժողովոյ անդամներէն Մուսթաֆա էֆէնտիի։

Միրիմիրանի ատիճան՝ Պէրութի երեւելիներէն Գաբանիզատէ Սատէտին էֆէնտիի։

Իւրի երկրորդ ատիճան՝ հասութից գանձման վարչութեան հաշուակալութեան գլխաւոր դեր-տնօրէն Սըտգը էֆէնտիի, Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Իզզէթ պէյի, Հիճազի նահանգին հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր տնօրէն Հաճի Շեֆիգ էֆէնտիի և Կրետէի նահանգին վերաքննիչ ատենին նախագահ Նիքոլա Սմբրաթօրաքի էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի ատիճան՝ Գարասի գաւառին թղթակցութեանց տնօրէն Մէհմէտ Հաշիմ էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ ատիճան՝ Պոլսոյ նախնական դատարանի անդամներէն Համիտ պէյի, Պաղտատի երեւելիներէն Ապտիւլհիտա Զեէլզիզատէ Հաճի Իսրահիմ էֆէնտիի, Պէրութի հեռագրական տնօրէն Թաղը էֆէնտիի, Բիւսի մաղդահամարի պաշտօնեայ Բասիմ էֆէնտիի և Կէմէյլիկի երեւելիներէն Նուրի պէյի։

Սալիսէյի ատիճան՝ տասանորդի և տուրքերու վարչութեան հաշուակալութեան տնօրէն Միւէյլման Շիւքրի էֆէնտիի, անտառաց, հանքաց ու երկրագործութեան Նախարարութեան վիճակագրութեան դիւանի քարտուղարներէն Բէօմիրճեան Արթին էֆէնտիի, նահանգին վերաքննիչ ատենի օգնական անդամներէն Դասպարեան Յովհաննէս էֆէնտիի և Կայսի օսմանեան փոխ-հիւպատոս ու քանչէլէր Տիմիթրաքի էֆէնտիի։

Քիոս կղզւոյն կառավարիչ անուանեցաւ Մուհիթատին փաշա, կառավարիչ Ճանիկի։

Ճանիկ գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Նուրի փաշա, կառավարիչ Քիոսի։

Քաղաքապետութեան ժողովոյ անդամ անուանեցաւ Բաֆֆ փաշա, Նախորդ կառավարիչ Կինճ գաւառին։

Գօնեաի Գօչհիսար գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Նուրի էֆէնտի, Նախկին գայմագամ Խատիմի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ պատմագիր (Վեքա Նուէյ·) Լուիթֆի էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Սեւ ծովու նեղուցին հրամանատարի փոխանորդ Միրիվա Մազհար փաշայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Հանրային Պարտուց հաշուակալ Մէսուտ պէյի, Եվմտական Նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալ Սապրի էֆէնտիի եւ մայրաքաղաքիս գերմանական դեսպանատան խորհրդական Պ· Տը Միւլլերի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սիւլէյմանիյէ գաւառին կառավարիչ ու հրամանատար Միրիվա Բասիմ փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մատրիտի գերմանական դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Ֆոն Բէի, մայրաքաղաքիս դեսպանատան պահակ շտաբենէն հրամանատար Պ. Կրոլէպի և Ցունաց Պատրիարքարանին գործակատար Անտոն Իքիատիս էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Թաղապետական Զ. շրջանակին ելմտական պաշտօնեայ Բասիմ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Քիոսի հելլենական հիւպատոս Պ. Տիմոթիկիոս Վիթալիսի, Է· զօրաբանակին (Եէմէն) կեդրոնական հիւանդանոցին առաջին բժիշկ գնդապետ Եսաքիմ պէյի, և Հրէից Բարուճարանին քարտուղար Մէհմէտ Բաչիտ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ փաստաբան Պապաեան Պետրոս էֆէնտիի։

Ի ԿԱՑՍ· ՊԱԼԱՏ· — Մեծ-Եպարքոս Բարձր· Ճէվատ փաշա երէկ կայս· պալատ երթալով ստացաւ Վեհ· Սուլթանի հրամանները։

Վեհ· ՍՈՒԼԹԱՆԻ գահակալութեան տարեդարձի օրը մեռեցած ըլլալով, Ն· Կ· Վեհափառութիւն հրաւիրած է որ իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտող բանտարկելոց մէկ ցուցակը պատրաստելով Իրեն մատուցուի։ Դատական Նախարարութիւնն հարկ եղած հրահանգները տուած է որոց որանկ է։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարար Վսեմ· Զիւհտի փաշա հիւանդ ըլլալով շաբաթ օրը իւր պաշտօնատեղին չգնաց և երէկ ալ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհրդոյ դէմ նստին։

ԹՏԻՎ Բարձր· Ապպաս փաշա շաբաթ օրը ժամ 7ին իւր հետեւորդաց հետ չոգեմակոյկով Էյուպ գնաց և այցելեց տեղւոյն մզկիթը։ Ն· Բարձրութիւն Էյուպէն Ազաբ Քաբու անցաւ և անտի պալատական կառքերով Բերա ելաւ, ուր սերպիական դեսպանատունը այցելութիւն տալու գնաց, սակայն գործակատարը բացակայ ըլլալով՝ այցետուսը թողուց և Տոլմա Պաղչէի ճամբով իրեն ընակութեան յատկացեալ ապարանքը վերադարձաւ։

—Նախկին Խոտ Բարձր· Իսմայիլ փաշա հինգշաբթի գիշեր շքեղ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ իւր թոռան՝ Բարձր· Ապպաս փաշայի, որ իւր հետեւորդաց հետ չոգեմակոյկով Էմիրկէն գնաց։ Բարձր· Խոտիմն ու հետեւորդք պահ մը հանգիստ առնէ յետոյ յատուկ կառքերով պտոյտ մը կատարելոյն ապարանքն եռի կողմը գտնուած անտառներուն մէջ և յետոյ դառնալով սեղանի նստեցան։ Ապարանքին պարտէզը լապտերներով լուսաշարդուած էր և Ծովային Նախարարութեան կողմէ ղրկուած զինուորական նուագածուց խումբ մը գեղեցիկ կարներ նուագեց։

—Եգիպտոսի արտաքսեալ պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա շաբաթ օրը Խոտիմն գտնուած ապարանքն երթալով այցելութիւն տուաւ Ն· Բարձրութեան։

—Բարձր. Խոտիմն երէկ առաւօտ Պոլսոյ կողմն անցնելով այցելեց Նուրը Օսմանիյէի, Սուլթան Պայազիտի ու Սիւլէյմանիյէի մզկիթներն ինչպէս նաև Մեծ-Շուկան։

—Ն. Բարձրութիւն երէկ իրիկուն ժամ 1 ին իւր հետեւորդաց հետ չոգեմակոյկով պտոյտ մը կատարեց և մինչեւ Եէնիկիւղ երթալով վերադարձաւ։

ՄԱՀ ԱԼԻ ՆԻԶԱՄԻ ՓԱՇԱՅԻ· — Զինուորական Բենիչ Յանձնաժողովոյ անդամներէն կայս· ատ. թիկնապահ Ալի Նիզամի փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, շաբաթ առաւօտ մեռաւ ի Մեծ Կղզի։ Կայս· Իրատէի մը համաձայն՝ յուղարկաւորութիւնը հանդիսաւոր կերպիւ կատարուեցաւ և մարմնոն ամիսփուեցաւ Սուլթան Մահմուտի դամբարանի պարտէզին մէջ, Ալի Նիզամի փաշա սպայակոյտի սպայութենէն սկսելով կարեւոր պաշտօններ վարած և 1297 թուականին Միւշիրութեան ատիճանին բարձրացած էր։ Կատարեալ հմտութիւն ունէր ֆրանսական ու գերմանական լեզուաց։ Ալի Նիզամի փաշա Պերլին տարած էր այն Իմթիազի պատուանշանն զոր Վեհ· Սուլթանը նուիրած էր Գերմանիոյ հանգուցեալ Վիլհէլմ կայսեր։ Նոյնպէս ներկայ գտնուած էր Գերմանիոյ արքի կայսեր թաղադրութեան հանդիսին։

Ալի Նիզամի փաշա ունէր ականակուռ Օսմանիյէ ու առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշաններն ինչպէս նաև Իմթիազի ոսկի ու արծաթի շքադրամները։

ՇՈՒԹԵՆԱՐԴ ԹՐԱՄՈՒԼՑ. — Թէբէ Պաշէէն մինչեւ Շիլի չոգեշարժ թրամուէյ մը շինելու համար Շէրպէթճեան Յակոբ էֆէնտիի կողմէ խնդրուած մենաշնորհին փոխարէնով գրութիւնք յանձնուած են Հանրօգուտ շինութեանց ժողովին, որ նկատողութեան առած է զայնս։ Այդ գիծ պիտի սկսի Տէվէ Օղլու փողոցէն և հինգ կայարաններ պիտի ունենայ, երկուքն ի Թաթավլա։ Երկու մեծ կայարաններուն մօտ՝ Տէվէ Օղլու փողոց և Իզզէթ Փաշա Զիֆթլիկի՝ երկու մեծ քաղինոներ պիտի շինուին և փոքր կայարաններու մէջ ալ փոքր քաղինոներ։ Այդ թրամուէյներու գինը վաթսուն փարա որոշուած է ամեն ճիւղերուն համար։ Մասնաւոր վագոն մը պիտի յատկացուի բեռի փոխադրութեան համար՝ խիստ ածան գնով։ Առ այդ մթերանոց մը պիտի հաստատուի ի Ղալաթիա։

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ խալամապետը՝ Եւրոպայի հրեայ սեղանաւորներուն առատաձեռնութեան կոչում ըրած է օգնելու համար Երուսաղեմի մէջ հաստատուած ազգատ հրէական գաղթականներուն։

ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄ· — Մոնթէօ- դրոյց մը կը յիշէ, թէ բժիշկ մը և օրիորդ մը, մէկը հրեայ, միւսը կաթոլիկ,—որք չէին կրնար ամուսնանալ կրօնական իմգրոյ մասին երկու ծնողքներուն անհամաձայնութեանը պատճառաւ,—ուզեր են առեւանգութեան մը հաճոյքը վայելել։ Սիրահար բժիշկը իւր ծնողաց տունը տարեր է օրիորդը։

ՊԷՅԼԷՐՊԷՅԻ ՀՐԴԵՀՔ.—Շաբաթ գիշեր ժամ 4 ½ ին հրդեհ ծագեցաւ ի Պէյլերպէյ, Մեծավրոց Զարչըսը, հելլենացի Եանիի նպարավաճառի խանութէն և տարածուելով այրեցաւ 29 խանութներ, 11 տուներ եւ ոստիկանութեան պահակատոց մը։ Հրդեհը ծագելուն, նպարավաճառի խանութին մէջ գտնուած քարիւղները բռնկեցան եւ Եարկի ու Եանի անուն երկու սպասաւորներ՝ մին 20 ու միւսը 13 տարեկան՝ չկրնալով ազատիլ բոցերուն մէջ այրեցան։ ուրիշ սպասաւոր մը ազատուեցաւ ոստիկանաց կողմէ։ Հրդեհին վայրը փութացած էին Սկիւտարի կառավարիչը, հրամանատարն և այլք։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարար Վսեմ· Զիւհտի փաշա հիւանդ ըլլալով շաբաթ օրը իւր պաշտօնատեղին չգնաց և երէկ ալ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհրդոյ դէմ նստին։

ԹՏԻՎ Բարձր· Ապպաս փաշա շաբաթ օրը ժամ 7ին իւր հետեւորդաց հետ չոգեմակոյկով Էյուպ գնաց և այցելեց տեղւոյն մզկիթը։ Ն· Բարձրութիւն Էյուպէն Ազաբ Քաբու անցաւ և անտի պալատական կառքերով Բերա ելաւ, ուր սերպիական դեսպանատունը այցելութիւն տալու գնաց, սակայն գործակատարը բացակայ ըլլալով՝ այցետուսը թողուց և Տոլմա Պաղչէի ճամբով իրեն ընակութեան յատկացեալ ապարանքը վերադարձաւ։

—Նախկին Խոտ Բարձր· Իսմայիլ փաշա հինգշաբթի գիշեր շքեղ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ իւր թոռան՝ Բարձր· Ապպաս փաշայի, որ իւր հետեւորդաց հետ չոգեմակոյկով Էմիրկէն գնաց։ Բարձր· Խոտիմն ու հետեւորդք պահ մը հանգիստ առնէ յետոյ յատուկ կառքերով պտոյտ մը կատարելոյն ապարանքն եռի կողմը գտնուած անտառներուն մէջ և յետոյ դառնալով սեղանի նստեցան։ Ապարանքին պարտէզը լապտերներով լուսաշարդուած էր և Ծովային Նախարարութեան կողմէ ղրկուած զինուորական նուագածուց խումբ մը գեղեցիկ կարներ նուագեց։

—Եգիպտոսի արտաքսեալ պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա շաբաթ օրը Խոտիմն գտնուած ապարանքն երթալով այցելութիւն տուաւ Ն· Բարձրութեան։

—Բարձր. Խոտիմն երէկ առաւօտ Պոլսոյ կողմն անցնելով այցելեց Նուրը Օսմանիյէի, Սուլթան Պայազիտի ու Սիւլէյմանիյէի մզկիթներն ինչպէս նաև Մեծ-Շուկան։

—Ն. Բարձրութիւն երէկ իրիկուն ժամ 1 ին իւր հետեւորդաց հետ չոգեմակոյկով պտոյտ մը կատարեց և մինչեւ Եէնիկիւղ երթալով վերադարձաւ։

ԵՐԿՐՍԱՇԱՐԹ.—Վերջերս Մաթիոյ մէջ պատահած երկրաշարժէն, որ Քարբերդի մէջ եւս զգացուեր էր, երկու սենեակներէ զատ մէկ քանի չէնքեր եւս վնասուեր են։ Հիւանդանոցի մէջ ալ մինարէի մը վերի մասէն մէկ քանի քարեր վար ինկեր են։

ՄԱՀՄՈՒԹԱՅ· — Յուլիս 3էն 9 մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ պատահած են 197 մահեր, որոց 119ն իսկամ (55 այր, 64 կին), 68ը քրիստոնեայ (33 այր, 35 կին) և 10 հրեայ (6 այր, 4 կին)։

ԼԱՆԿԱՅԻ մէջ, շաբաթ գիշեր, ժամ 2 ին հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցաւ, սակայն ժամանակի հասած օգնութիւնք փոանգին առաջքն առին։ Դեղագործ Տիմիթրի իւր տգուն հետ տանը մէջ տեղական արտադրութենէ ֆոֆոֆ խրոֆֆէլ պատրաստած պահուն եթերը բռնկեցաւ։ Տիմիթրի ու տգան սկսան օգնութիւն գոչել և մօտը գտնուող ոստիկանութեան պաշտօնեայք անմիջապէս հասնելով երկուքն ազատեցին բոցերուն մէջէն և դեղարան մը տարին։ Տիմիթրի երկու ձեռքերն ու մէջքը այրած էին, իսկ տգուն՝ ձեռքերը, մազերը ու յօնքերը։ Տօքթ· ձեվահիրճեան էֆէնտի հրաւիրուելով, անմիջապէս հարկ եղած դարմաններն ըրաւ։ Տիմիթրի կեանքը վտանգի մէջ է, չորրորդ աստիճանի այրած ըլլալով, իսկ տգուն վէրքերը թեթեւ են։

ՄՈՒՀԱՐԲԼՄԻ տասներորդ զիշերուան առթիւ մայրաքաղաքս գտնուող պարսիկներն երէկ գիշեր Վալիտէ խանի և ուրիշ խաներու մէջ սգոյ արարողութիւններ կատարեցին։ Այսօր ալ Սկիւտարի Սէյտ Ահմէտ գերեզմանատունը կ'երթան։

ԱԳՐԻԱՆՈՊՈԼՍՈՑ նահանգին մէջ 1308 տարւոյն 2937 չէնքեր ի նորոյ կառուցուեր և 1664 չէնքեր նորոգուեր են։

ՊԵՏՐՈՍ Էֆէնտի, օգնական անդամ Քէնդրլիի նախնական դատարանին, Սեքատիոյ նախնական դատարանին վճռագրոց գործադիր պաշտօնեայ կարգուած է։

ՋՄԻՒՌՆԻՈՅ մէջ ալ երկրագործական վարժարան մը պիտի հաստատուի։

ՄԵՂԲԱՃԱՐԱԿ·—Ինչպէս ամեն արուեստ և գիտութիւն, որկրամոլութիւնն ալ ունի իր մասնագիտութիւնը։ Այսկից առաջ Սապահի որկրամոլներուն ամենի ցուցակը պարզած ատենիս, տեսանք որ ամեն տեսակ ուտելիք ընդունելի կը դատուէր այն աղնիւ ստամոքսներէն։ Բայց Լտրիկէպի մը—դարձեալ Սապահի ցուցակէն,—գիտցն ելածը կոկորդէն վար չի նետեր եղեր· այլ անուշիզեն, մանաւանդ մեղր տեսաւ մի, ինչ քանակութեամբ ալ ըլլայ, կը տեղաւորէ եղեր իր պատեանին մէջ։ Այսպէս, անցեալները կը պատահի որ մէկուն տունը հիւր կ'ելլայ· խօսակցութիւնն անուշիզենի վրայ կը դառնայ, ու մեղրի կը յանգի· այս մէջտեղ հիւրին աչուքները կը չոլայեն, ենչառութիւնը կը գժուարանար։ Բարեբախտաբար տանտէրը չորս օրա մեղր ունէր, զոր կը բարեհաճի իր հիւրին տրամադրութեանը տակ դնել։ մեղրաճարակը, թէև կուշտ-կուա, կը լափէ կը լմնցնէ, այսոնելով սակայն թէ ստամո

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 10 յուլիս 1893

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ, օսմ. անանուն ընկերութիւն, սրտնեալ 20 Սեպտեմբեր 1310 թուականի կայս. Ֆերմանով, վերջնապէս կազմուած ըլլալով, իր գործողութիւններն սկսած է յուլիս 1ին։

Ընկերութիւնն առժամապէս հաստատուած էսսոիթէթ ժէնէրալ դրամատան Նախկին շէնքին մէջ, Բամանտօ խան, Գալաթիա։ Ամսոյս վերջը գրասենեակները պիտի փոխադրուին Գալաթիա, Բալաքէյի հրապարակը, Եէնի-խան։

Հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւաստին։ Նախագահ Խորհրդոյ

ԷՏԿԱՌ ՎԻՆՍԸՆԴ

ՆԷՎՐՈՒԶ

33, ՓԻՒՅԱԼԻՊԷ ՆՈՐԵԼԻԱՆՈՒ ԽԱՆ, 33

ՊԱՀՍՆԷ ԳԱՖՈՒ, ՄԷՅՏԱՆԱՖԷՊ ՓՈՂՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Պէստրամ, Տանքէլ, Թիւլ, Վարագոյր, Թաղանթաեան, Մուսլին, Կազ, Ժապաւէն եւ Թաշկինակ մեքենական, Բամբակեղէնք եւն. Գաւառական յանձնարարութիւնք խնամով կը կատարուին 17—18
596

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ Ի ՍԻՍԱՄ

ՍԱՅԿՈՆ, 22 Յուլիս.— Խնէէ կղզւոյն Ֆրանսացի հրամատարը արշաւանք մ'ըրաւ Սիամցիներուն դէմ։ Կռիւն երեք օր տեւեց։ բանտացիք չորս բերդի տիրեցին։ Սիամցիներուն կորուստն է երեք հարիւր մեռեալ և երկու հարիւր վիրաւոր։

ՓԱՐԻԶ.— Լօրտ Տրֆիրին Փարիզ դարձաւ։ Սիամի Փարիզեան դեսպանը պայմանամի երկարաձգում խնդրեց՝ վերջնագրոյն պատասխանելու։ Ֆրանսայի կառավարութիւնը մերժեց։ Թանի մէջ հրատարակեալ զեկոյց մը կ'ըսէ. «Անգլ. կառավարութիւնն, իւր առաջին յայտարարութեանց հակառակ, Ֆրանքէսփամական վէճին միջամտելու միտում կը ցուցնէ։ Բայց Ֆրանսա իւր գործելու կերպէն չեղելու պատճառ մը չունի։ Ֆրանսա Սիամի մէջ երկրակալութեան հետամուտ չէ։ իւր թեւարկութեան տակ քանուող Պեռատթեանց շահերն և իրաւունքները կը պաշտպանէ միայն։»

ՓԱՐԻԶ, 23.—Սիամի դեսպանատունն երէկ ընդուներ է իւր կառավարութեան պատասխանը Ֆրանսական վերջնագրոյն, և այն պատասխանին վրայ հեռագրերու նոր փոխանակութիւն մը եղեր է Փարիզի և Պանկոքի միջեւ։ Վերջնական պատասխանը վաղն առտու պիտի իմացուի։

22.— Ներակայացը քաւէարկեց երմտացոյցը, բայց մերժելով Երեսփ. Ժողովոյ մուծած փոփոխումներն։ Երեսփ. Ժողովն ալ քուէարկեց երմտացոյցը, բայց պահպանելով իւր մուծած փոփոխումներն։ Հետեւապէս, երմտացոյցն երրորդ անգամ լիներով դարձաւ Ներակայացին, որ դարձեալ մերժեց երկու կէտերն։ Ի վերջոյ, այն երկու կէտերու որոշումն յետաձգուեցաւ, և երմտացոյցն ամբողջութեամբ քուէարկեցաւ։

ՎԵՐՋ ԽՈՐՀՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՇՐՋԱՆԻՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 22.—Երեսփ. Ժողովն երմտացոյցի ամբողջութիւնը քուէարկած ըլլալով 38ի դէմ 377 քուէով, նստարջանը փակեցաւ և երեսփոխանք ցրուեցան «Կեցցէ»ներ արձակելով։

—Պ. Բանոս ազդեցեր է. և օգոստոսի սկիզբը Մարիէ Ֆոնդէպլօ պիտի երթայ, և քիչնոյը Փարիզ պիտի դառնայ։

ՓԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Անհիմն է այն լուրը թէ մաքսերը պիտի աւելնան օտար բուրդերու վրայ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Լոյտին կը հեռագրուի Սանթոսէ թէ գեղին տենդն անհետացած է Պրազիլիոյ մէջ։

Վանկոյտան

ԶԱՍԹԱԹԻ, 12 Յուլիս

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔԱՆՈՎԻՆՔ

Երկէկ երեկոյ զոյ. [Մայ. Դ. Սէրի]		23 33½
Բերայի մէջ	»	— —
Ռուսատուն բացուելիցաւ	»	23 35
Կէս օրին	»	23 35
Թանվիլաթը Օսմանիյէ երկէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 3ին		83 30

ԸՆԹԱՑԵՐ ԱՐԺԵԹԳՈՑ

Փոխառութիւն	Ա. Սէրի	54 50
»	» »	33 25
»	» »	22 62

ԲԱՑԱՌԵՍՈՒՄՔ

Սսոիէթէ ժէնէրալ	Ամբ. Լ.	— —
Քէշտի ժէնէրալ	» »	7 25
Պանք տը Քօնս.	» »	3 22
Օսս. Շանժ է վիլլօր	» »	4 20
Ռէժի	Օսմ. Ոսկի	16 26
Թրամուէյ	» »	508
Օսմ.Ապահովագր. Ընկ.	» »	502 ½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	87 ½
Բաժնեթուղթ Լաբրիսմի		49

ԸՆԹԱՑԵՐԳՐՈՒՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 ֆրանկնոց	»	87 18
Անգլիական ոսկի	»	110 8
Մաբ (Գերմանական ոսկի)	»	106 30
Իմբէրիալ	»	89 30
Ֆրիմից	»	54 15
Ռուպլ Թղթադրամ	»	8 70
Մէճ. արծաթ [տարբ.]	»	197 39
Մանր արծաթ	»	103
Մէճիտիէ	»	98
Թասֆիէ	»	— —
Տոկոս Դալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՆԻՐԱ

ՓԱՐԻԶ, 22 Յուլիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	97 97
» » 4 ½ %	106 75
Օսմանեան բանսիլիտէ Սէրի Դ.	21 90
Օսմ. մարս. արժեթուղթ	481 87
Բրիտանիէ Թիւրք (1890)	446 25
Օսմանեան Երկաթուղի	87 50
» Բէժիի բաժնեթուղթեր	38 [illegible]
Պանք Օթօման	571 25
Քրէտի Լիոնէ	762 50
Իտալական Ռանթ 5 %	88 10
Եգիպտական միացեալ	503 12
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 215
Օսմանիյէ Օսմանեան բանսիլիտէ)	396 97

ԼՈՆԴՈՆ, 22 Յուլիս

Անգլ. բանսիլիտէ		98 93
Օսմ. » Սէրի Դ.		21 68
» » » Ա.		54 50
» » » Բ.		33 25
» » » Դ.		22 62
Օսմ. փոխառութիւն 1871		96 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆոնս Լոն)		95
Պանք Օթօման		12 62
Այտընի երկաթուղի		13 87
Դասսպայի երկաթուղի		13 50
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)		99 50
» առանձ. (բրիմիրէժիէ) 1890		— —
Տօմսնիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)		102 75
Հելլենական 5 %		40 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ		25 386

ՊԵՐԼԻՆ, 22 Յուլիս

Օսմանեան երկաթուղի	92 60
Օսմ. Բէժի	190
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 280
» Փարիզի »	80 55

ՎԻԵՆՆԱ, 22 Յուլիս

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 10
» Փարիզի »	49 55
Օսմանեան Ըէժիի բաժնեթուղթ	186 25
» Երկաթուղի	48 90

ՅԱԿՈԲԻԿ Ա. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Որպէս դուժուեցաւ Աբէ-Խէլի միջոցաւ, Այվազեան Աբրահամ էֆէնտի Զարխավանի վիճակաւոր ազգեցութեան տակ կազմուելու համար, ընտանեօք ուխտի եկած էր ի Ս. Վանս։ Եւ սակայն՝ տխուր պատահար մը եկաւ դառնացնել զայն, իր որդւոյն Յակոբիկի մահուամբը։

Պ. Յակոբիկ Ա. Այվազեան, կայսերական Նաւային վարժարանի ընթացքը լրացնելով, Նաւապետութեան ընդարձակ ասպարէզի մէջ պիտի մտնէր։

Մեր Վանական միաբանութիւնն իր Գեր. Ս. Վանահօր հետ ամեն խնամք ու ջանք չխնայեց ողբացեալ Յակոբիկի մահուան անկողնոյ շուրջը և պէտք եղած վայելչութեամբ կատարեց նորա թաղումը։

Թաղման տխրալի հանդէսին կը նախագահէր Գեր. Օրմանեան Սրբազան՝ իր շուրջն ունենալով Արժ. Տ. Եղիշէ Դուրեան Տէր Ներսէս, Տէր Մամբրէ, և Տ. Արսէն վարդապետներն, Արմաչի ու Խասկալի քահանաները, դպրեվանուց սանունք ու դպիրները։ Դագաղը եկեղեցին փոխադրուեցաւ «Հաւատամքի պահուն։ Նախագահ Սրբազանն իր պերճախօսութեամբ այնքան յուզեց մեր սրտերն, որքան կարէր որ լայնք այս վաղամեռիկ երիտասարդին վրայ։

Երբ ողբացեալ Յակոբիկի սեւ դագաղը տաճարէն դուրս կը հանուէր, անկարելի է նկարագրել անոր անմխիթար սրդեկորոյս ու խելայեղ մօրը սրտակէզ վայնասուններն ու ողբերը։

Մեռելաթաղի այն խորհրդաւոր վայրկենին՝ երբ Սրբազան նախագահ ափ մը հող ձեռք առած «Հող օրհնութեան իջցէ ի գերեզման սորին և բուսուսցէ յօրն վերջին» վեհաշուք մաղթանքը կրկնելով՝ Յակոբիկի մարմնոյն վրայ հող պիտի լեցնէին, դժբախտ Այվազեան, յոգնած ու պագդեաց՝ իր հոգեհատորի դիակի վրայ կը ծռի, վերջին համբոյր մը ղբոյնելու իւր որդւոյ թոչնած դէմքին, սակայն տարաբաղդ հայրն, իր անտանելի վշտին ու անբուժելի հարուածին ազդեցութեան տակ նուազած կը տարածուի իր որդւոյն դագաղին ու նորաբաց գերեզմանի հողակոյտին քով։

Ահա՛ այսպէս տխուր ու սրտակէզ երեւոյթով մը, Պ. Յակոբիկ Ա. Այվազեանի մարմինը՝ վանուցս միաբանուց դամբարանի մէջ, ու Զարխավանի հոյանէի ներքեւ հողին կը յանձնուի, որոյ տարաբաղդ մահուան առթիւ բոլոր միաբանութիւնս իր սգաւոր ծողաց ցաւին վշտակցելով Երկնից մխիթարութիւն կը հայցէ անոնց ու իրենց պարագայից։

5 յուլիս 1893 ՄԻՒԲԱՆ ՅԱՐՄԱՂ

ԳԱԼՖԱՑԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Զմիւռնիոյ բարեսէր ազգայնոց ազնիւ դպացմանց և առատաձեռնութեան վրայ վստահ, ի նպաստ հաստատութեանս հանգանակութիւն մը կատարելու նպատակաւ, անցեալ յունիս ամսոյ 2ին Զմիւռնիա ուղեւորեցայ։

Ա՛րդ, յիշեալ հանգանակութեան մասնակցող ազնուասիրտ նուիրատուաց անունց ցանկն Աբէ-Խէլի միջոցաւ հրատարակել տալով՝ բաղցրագոյն պարտականութիւն կը համարիմ ինձ՝ իմ և հաստատութեանս համայն պատապարելոց սրտագին շնորհակալութիւններն հրապարակաւ արտայայտել ամեն անոնց, որք՝ ո՛չ միայն իրենց սրտաբուղխ նպաստներով սիրեցին սփոփանք մ'ընծայել գթութեան կալօտ խղճալի ոբբոց, այլ և իրենց ցոյց տուած համակիր ընդունելութեամբ և նոյն իսկ սիրայօժար աջակցութեամբ հաճեցան արդիւնաւորել հանգանակութիւնս յոգնա՝ ազգին անտէրունչ որբ աղջիկներն 27 տարիներէ ի վեր ըստ ամենայնի պատապարող հաստատութեանս։

Այս առթիւ նուիրական պարտականութիւն կը համարիմ իմ անհուն շնորհակալութիւններս յայտնել առ Գեր. Առաջնորդ Տ. Ներսէս Մ. Վ. Ասլանեան, որ՝ ինչպէս շատ մը պարագայներու մէջ իրապէս ցոյց տուած է իւր համակիր ու կարեկից հոգածութիւնը, նոյնպէս և յայս նուագ յօժարակամութիւն ընձեռեց ինձ ամէն դիւրութիւն ու օժանդակութիւն։

Ա՛յլ նուազ խորին շնորհակալութիւն կը պարտիմ յայտնել նաև առ վաճառական ազնուահոգի Գրիգոր էֆ. Դասպարեան, որ՝ հակառակ իւր հիւանդութեան, յանձն առաւ ազնուաբար զօրաւոր աջակից մը հանդիսանալ, շրջելով ինձ հետ բոլոր վաճառատունները, խանութներն և չուկայ յարկունասարութիւն հանգանակութեանս և ի մխիթարութիւն ազգին 45ի չափ տարաբաղդ որբ աղջկանց։

Ցո՜ղով Նո՜ւիրատուաց

Ազնուաշուք Տիկնայք

Սօֆի Թ. Սպարթալեան 432, Պարծանք Սուլթանեան 324, Ֆուլիկ Եուսուֆեան 216, Գայիանէ Օ. Տիլկեր 131.75, Բօլին Սպարթալեան 108, Մատլէն Ղ. Եսայեան 108. Ագապի Կ. Արապեան 108, Զարուհի Աշնան 108, Էվանդիա Կոստանեան 108, Պապգի Ե. Սպարթալեան 108, Մէրեէմ Թագիագեան 108, Մարթա Սէֆէրեան 54, Ց. Հարէնց 54, Ռօզինա Պագրճեան 47.50, Տ. Ազնաւորեան 40, Ագապի Մ. Գրազեան 40։

Մեծապատիւ Տեարք

Մատթէոս Պալեօզեան 324, Ե. Եուսուֆ 324, Թագւոր Սպարթալեան 216, Ստեփան Սպարթալեան 216, Յարութիւն Կիւպէնկ 216, Դ. Մկրտիչ 216, Ա. Ս. Աւետիքեան 190, Եղբարք Պագրճեան 108, Եղբարք Եսայեան 108, Կարապետ Արապեան 108, Ա. Սիվրիսարեան և Ընկ 108, Ստեփան Իփլիքճեան 108, Կարապետ Ստեփանեան 108, Դասպար Թօպալեան 108, Զարեհ Թագիագեան 108, Գալուստ Փափազեան 108, Պալեօզեան և Պալըզճեան 108, Դէորդ Պուպլի 108, Թագւոր Արեւեան 108, Պօղոս Ս. Թօպաթլեան 108, Յակոբ Սարայտարեան 108, Գէորգ Ճէլէպեան 108, Թովմաս Թումայեան 108, Ստեփան Ճէլէպեան 100, Եղբարք Վարպետեան 95, Յակոբ Վէմեան 95, Մովսէս Թեւեան 95, Սարգիս Համբարձումեան 95, Մ. Ճէլէպեան 95, Երուանդ Պալդարեան 95, Միհրան Փափազեան 95, Կ. Սերջոյեան 80, Միհրան Ճիվէլէքճիեան 60, Յակոբ Տիլսիգեան 60, Ոմն 60, Մկրտիչ Էքիզեր 60, Արեւեան 60, Զիլինկիրեան 60, Պ. Թ. Պէրկամպեան 54, Ց. Գ. Սուքիասեան 54, Թագւոր Ղազարոս 54, Կ. Կիւրիւնեան 54, Լեւոն Նիկոմեան 54, Ղուկաս Իչիլեան 54, Յակոբ Հաբէնց 54, Մ. Գալուստ Երկրաչափ 54, Միքայէլ Մատթէոսեան 54, Եղբարք Մինասեան 50, Սարգիս Բէշիկեան 47.50, Մինաս Օհանեան 47.50, Եղբարք Սուքիասեան 40, Գրիգոր Զիլինկիրեան 40, Մ. Մերկերեան 40, Եղբարք Միհիթեան 40, Կարապետ Յակոբեան 40, Խաչիկ Մոսրեան 40, Նաղարէթ Մէյմարպաշեան 40, Վարդան Էլմասեան 40, Յովսէփ Ճերմակեան 40, Ներսէս Երկանեան 27, Յակոբ Մէրքայէլեան 20, Պ. Խ. Աւագեան 20, Պօղոս Մատանեան 22, Վահան Պարտիպանեան 20, Ոմն 20, Եղբարք Աւագեան 20, Սիրաք Սուքիասեան 20, Թագւոր Ճերմակեան 20, Սարգիս Պաղտիմեան 20, Պետրոս Մարգարեան 20, Թաթիկեան 20, Յովսէփ Մարգարեան 20, Մինրդատ Ղազարոսեան 20, Մ. Մսերեան 20, Հայկ Սարաֆեան 20, Յակոբ Պոստանճեան 20, Կարապետ Անտոնեան 20, Յովհաննէս Բարսեղեան 20, Օհանճան Թալուստեան 20, Երուանդ Շիշմանեան 20, Գասպար Եղիվարդեան 20, Կարապետ Մրգիլեան 20, Դէորգ Յարութիւն 14, Ոմն 10, Յակոբ Զազրճեան 10, Սեպուհ Դէորգ 10, Պօղոս Դաւիթեան 10, Սարգիս Գասպարեան 10, Թորոս Թագւորեան 10, Գրիգոր Յակոբ 8, Ոմն 8, Ոմն 5, Մ. Մ. 5, Պաղտասար Ճերմակեան 5, Սիրաք Պօղոս 5, Ոմն 2.50, համագումար 9278.75 դահեկան։

Մնամ միշտ շնորհապարտ
Մայր Դպրոցական Ազջկանց Որբանոցին
ԵՐԱՆՈՒՇԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

1893 յուլիս 3/15
Խասվիզ

ՍՈՎԱՄԱՀԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Աչնան երեկոյ մը, Գ.ի փոքրիկ քարաշէն տուներէն միոյն մէջ, երեք անդամներէ բաղկացած ընտանիք մը ճաշի պիտի նստին, վասնզուն տարեկանի մօտ մարդ մը, իւր կինն ու աղջիկը։

Հօրը հրաւէրին, որ զարմացած և ուշադրութեամբ նայեցաւ իւր աղջկան որ կ'ուշանար գեղանը գալու, Զարուհի պատասխանեց թէ երեկոյեան գէմ, շատ ուշ, անօթութիւն զգացած ըլլալով, քիչ մը բան կերած էր և հիմայ ախորժակ չունէր։

Այս բացատրութեան վրայ, որ բաւական ժամանակէ ի վեր երբեմն կը տրուէր իւր աղջկանը կողմանէ, հայրը, բաւական զժգոհ, բայց առանց աւելի բացատրութեանց մէջ մտնելու՝ չնեղացնելու համար իւր աղջիկը զոր շատ կը սիրէր, սկսաւ ընթրել իւր ամուսնոյն հետ, որպ աւերեալոյս հանդարտ դէմքին վրայ գիտող աչք մը պիտի կարդար խորին կսկիծ մը։

* *

187. ին Զարուհի ճանչցած էր Միհրանը, սիրահարի դեր կատարող երիտասարդ դերասան մը, պատկանող Պ.ի խմբին։

Ադաչին անդամ Կ.ի թատրոնը սիրոյ դերի մը մէջ տեսած էր զայն. երիտասարդին ձայնը, նայուածքը, շիտակը ցնցած էին մատաղատի աղջկան հոգին։ Փափագած էր վերստին տեսնել զայն. տեսած էր։

Օրը օրին ապրող ծնողաց զաւակ, Զարուհի, բաւական ազնուացած մտքով ու սրտով, պարկեշտասուն բարքերով, ամենեւին սիրելի ու համակրելի իւր հանճարեղութեամբն ու հմտութեամբ, անդիմադրելի համակրութիւն զգացած էր Միհրանի համար որ, իւր կողմանէ, պարկեշտ եւ անկեղծ հոգւով օժտուած, թերեւս հագուստէդ բացառութիւններէ մին իւր արուեստակիցներուն մէջ, բաւական ուսումնառած և ազնուասիրտ երիտասարդ, այդ երիտասարդուհւոյն համար յղացած էր այն բուռն եւ տուայտիչ զգացումներէն մին, չուշանափայլ սրբութեամբ սակայն, որ ոչ միայն այս կենաց, այլ և անդրշիրարհային գոյութեան մը մէջ մեզ սիրելի էակին հետ միանակից ըլլալու փափաքը կուտան մեզ։

Այնուհետեւ շատ անդամներ իրարու հանդիպած, գիրար տեսած էին. պատահմա՞մբ միայն. չի կարծուիր. պարկեշտագոյն և ամենէն մաքուր սէրերու մէջ անգամ, միտքը սուր կը դառնայ, հասարակ մահկանացուներէն աւելի անդին կը տեսնէ և աւելի շուտ ու ճիշդ կը հաշուէ, նորոգ տեսակցութեան մը հնարաւորութիւնն առարկայ ունենալով իւր հաշիւներուն։

Ամառը, Վասպուրն ի վեր տանող չոգենաւերու մէջ, Զուրերը, Պէյոլիքտէրէ, գալարագեղ և հեշտագուարճ բնութեան ծոցին մէջ, այն տեղերն ուր գարնան առուշահոտութիւններովն ուռած, ամարան տօթէն ընդլայնած կուրծքերու մէջ բոլորովին նոր, բոլորովին տարբեր կենսականութիւն մը կը սկսի տրոփել, փոշելից արահետին վրայ, որ մագաղաթի գոյն օձի մը պէս կը սողսկի առատաբուխ գալարիքի և քուսեղինաց ընդարձակ դաշտի մը վրայ, կամ նեմատուտիր պուրակին մէջ, լանիտ ու անդորրաւէտ եմակի մը ծոցը, ուր չատ անդամ տարփաւոր ամոլներ կիրեբին թէ թեւի, գրեթէ գլուխ գլուսա յեցած, հրեշտակավայել բաներ փոխասով, որ գեղանի այտերը կը չիկնեցուններն կամ առոգվարար սարսուռով մը ճակատը կը դալկացուններն, կամ թէ աւազանի մը եզերքը որուն վրայ տարածուող հինաւուրց ծառի մը մորճ ոստերն ու անոնց վրայ թառած թռչուններն ալ կը կրկնուին անոր կանաչ ջուրերուն մէջ՝ որոց մէջ կընդնշմարես կապոյտին դողդոջուն պատառները և որոց մէջէն կը կարծես թէ մտ են դուրս փայլատակել խարտոյր եղած հրեշտակներու սպիտակ թեւերն թարախոյլ։ Ձմեռը, եկեղեցին տանող ճամբուն վրայ, կամ պատուհանի վարագոյրներուն տակ, որք անտարբեր չեղող նայուածքներու համար մէյ մէկ դուռներ են գրասիրի կամ մէյ մէկ բոյներ հրաչալի թռչուններու, կամ նոյն իսկ եկեղեցւոյն մէջ, ուր սիրուած էակին վրայ ամեն բան երկնային կը թուի այլ եւս, ուր ժապաւէնի մը ծալքը անկարելի չնորհ մը կենթադրէ, վարկպարակի թողուած վարսամ մը դլխարկին տակ մոռցուած անուշահոտ ծաղիկի մը վունչ մը կը թուի, ուր ամեն բանի կը հաւնինք բաղձալի արարածին վրայ, ուսին վրայ ինկած շամանդաղէն սկսեալ մինչեւ քսնցքին կառչած մանրամասն փաչն։ Անոնց նայուածքներն հանդիպած էին իրարու և սիրաէ սիրտ հոսած էր այն հեշտալի ելեկտրականութիւնն որ քնարի մը վրայէն անցնող աղեղին նման, սրտին կը դպչի և հառաչ մը կը հանէ անկէ։

* *

Միհրանի նիւթական վիճակը վատթարագոյներէն էր։ Իւր արուեստակիցներուն մեծ մասին կացութիւնն էր այդ։ բայց անոնք երբեմն ունէին աւելի կամ պակաս անիրաւասվանելի միջոցներ ապրելու, որ ամեն մարդու գործ չեն, և ինչպէս ըսինք արդէն, Միհրան իւր պաշտօնակիցներուն մէջ նմանը քիչ անդամ տեսնուած մեծանձնութեամբ և ուղղութեամբ մը օժտուած էր։ Հետեւաբար հաղուագէպ չէին այնպիսի օրեր յորս օրն անդամ մը միայն ճաշէր, այն ալ թեթեւ կերպով, և երբեմն կը պատահէր իսկ որ եղեկեղի գիշերն ալ անցուներ ամբողջ օր մը անօթի մնալէ ետքը։

Այդպիսի գիշեր մը անտարակոյս առանց արցունքի չէր. երիտասարդ դերասանը վիրաւոր ու գգայուն սրտի տէր էր։

Կանուխէն օրը մնացած, Միհրան, ի քնէ հանճարեղ, իւր թաղին վարժարանին մէջ ձրի կրթութիւն առած և բաւական բան ուսնելէ յետոյ, շատ կարդացած էր, և այնպիսի գիրքեր որ բարձրացուցած էին իւր հոգին։

Զուսնեալով պաշտան մը որ պաշտօնի մը կարգէր զինքը, որով կարենար ապրուստը ճարել, քիչ վարժուած պղաչելու, քանի մը բարեկամներու, կամ լաւ եւս, ծանօթներու խորհուրդը առաջնորդած էր զինքը դերասանութեան ասպարէզը գծելու, որուն մէջ, ինչպէս տեսանք, այնչափ միայն կը շահէր որչափ պէտք էր անօթութենէ չմեռնելու համար։

Թերեւս իւր այս տխուր կացութեան գլխաւոր պատճառներէն մէկն ալ Զարուհիի հետ ունեցած ծանօթութիւնն էր. կրիտպարդը չէր կարող իւր սնունդը չգոհել սիրուած, բայց տակաւին չմոռցած էակի մը առջեւ հին կամ պատառատուն զգեստներով չերեւելու պէտքին։

Բայց անուաղ եւ լալով անցած այդ գիշերները զուրի չէին տեսակ մը մխիթարութենէ, որ կակղէր էր և ամաքիչ քան պեռնէն հզօր սփոփանքներն։ Թչուառ երիտասարդը կը մտածէր որ, եթէ Զարուհի գիտնար իւր վիճակը, ո՞րչափ պիտի մտրմզէր անոր սիրտը, և այս մտածումն էր ահա որ անոյշ արցունքներ հեղուլ կուտար իրեն, արցունքներ զովացուցիչ եւ վերկաւէտ, որ յուսահատութեան, ամօթոյ և գրեթէ կատաղութեան այն միւս փաղաղիչ արցունքներու հետքը կը մեղրազօծէին։

Հէք, թչուառ, ադքատ ըլլալ, նեւթական ամենագոսկալի կացութեան մէջ գտնուիլ, բայց խորհիլ թէ սիրելի էակ մը մը կայ որ զքեզ կը մտածէ, որ չ'գիտեր քու վիճակդ, որ եթէ գիտնար զայն՝ իւր կենաց գնովն զայն բարւոքել պիտի ջանար, ամեն մարդոցմէ լքուած զգալ զքեզ, զքեզ որուն համար ամենքն անտարբեր են, բայց ի մէկէ մը որ գիտես թէ յանախ քու վրադ կը խորհի, որոյ մէկ վայրկեանի միայն խոհանքը քեզ գրաւելու, պատուականագոյն գանձ մը գտնելու համարժէք է քեզ համար. մինչեւ երջանկութեանց մեծագոյնը չէ՞ այս։

Այսպէս Միհրան հոգեբանական այն գժուարընմբռնելի վիճակին մէջ էր յայնժամ, զոր կ'ուենեան կարգ մը տարաբախտներ և յուսահատներ, որք մերթ հեղինակներ են սովատանջ որոց արժանիքը չի ճանչցուիր գէթ ժամանակին, մերթ սիրող հոգիներ՝ որոց բարոյական կամ քնական պայմանը կամ ընկերային վիճակը հեռի կը պահեն իրենց պաշտաման առարկայէն, մերթ երկնապէս սիրտեր որ, արեւածաղիկին նման, դարձած են միշտ առ Աստուած, և որք, ամենքն ալ, ունին նայուածք նուազկոտ որ մահուան կարծես կը ժպտի, ու շրթունք ունին թարչամած որ երջանիկներուն կարմիր շրթունքին հետ ազդեցիկ հակապատկեր մը կը յարիներ, և ունին ստամոքս մնամէջ ու նեղցած և հոգի մը յանկունս ընդլայնած և երկինքով լեցուն։

* *

Գարնան բուրումնաւէտ ու պայծառ առաւօտ մը, Դ.ի եկեղեցիէն նոր դուրս եղած էին Զարուհի և իւր մայրը։ Բազմամարդոց փողոցի մը մէջէն երբ կ'անցնէին, ամբոխին մէկ կուտակումը նշմարեցին։ Հետաքրքիր, մօտեցան և ահաբեկեալ ու դժգունած բազմութեան կազմած ստուար բոլորակին մէջտեղ տարածուած տեսան նուազած երիտասարդ մը, որուն համար կ'ըսէին թէ անօթութենէ յանկարծ մարած ու ինկած էր։ Զարուհի ուշադրութիւն ըրաւ և ադիմարչ ճիչ մը չկրցաւ զսպել։ Միհրանը ճանչցած էր։

* *

Ազգային հիւանդանոցի մեծ սրահին կից սենեկի մը մէջ, անկողնոյ մը վրայ աւելի նստած քան ընկղմանած է տժգոյն երիտասարդ մը, աչքերը մարած, փռուած, շրթունքը սպիտակ։ Միհրանն է։

Երեք օրէ ի վեր Դ.ի փողոցէն վերցուելով, անդգայ վիճակի մէջ փոխադրած են զայն գթութեան այդ յարկը։ Երեք օրէ ի վեր կը ջանան սնունդ առնել տալ անոր. մինչեւ վերջը մերժուած են։ Միակ պատասխանը զոր կը ստանան թախանձագին հրաւէրներն, սա է. «Ես հաց ուտելու արժանի չեմ։»

* *

Շաբաթ մը վերջը Զարուհի ծանօթներէ իմացաւ որ դերասան մը անօթութենէ մեռած էր հիւանդանոցի մէջ, մինչեւ վերջը յամառութեամբ մերժելով որ և է սնունդ։

Այդ օրէն ի վեր Զարուհի չժպտեցաւ։ Սրտին մէջ բան մը կար որ կուլար անդադար։ Մահուան երգեր կը մրմնջէին իւր հոգւոյն խորերը։ Թատրոնին բեմը կ'երեւէր աչքին և յանկարծ, կարծես մոգի մը գաւազանով, այդ տեսարանը կը փոխուէր անկողիններով լեցուն յարկի մը ուր պառկած էին հիւանդներ։

Այդ օրէն ի վեր, — և իր մայրը միայն տեղեակ էր իւր աղջկան սրտին տառապանքներուն և ի զուր կը ջանար գնել մխիթարել, — այդ օրէն ի վեր Զարուհի որոշած էր, ամիսը չորս կամ հինգ անգամ, ամբողջ օր մը անօթի անցուցեալ և Միհրանի վրայ մտածել։ Ց. Ս.

ՐՈՊԼԻՐԴ ՖՈՒԼԷՃ

Սոյն Ֆուլէճ, հաստատեալ կայսերական բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպան ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կազմ մը, որոյ կը կառավարուի. նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Թուրքերէն, Յունիերէն, Գերմաներէն, Ֆռանսերէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իրը 8000 հատորներէ բաղկացեալ, Եկեղեցական, Հանրաբանական, Կենդանաբանական եւ Բնաստանական հաւաքածոյներ, եւ Բնագիտական, Տարբերանական, Բնախօսական եւ այլ բազմաթիւ գործիներ։

Որովհետեւ բնական գիտութիւնը մեծ կարեւորութիւն ստացած են զարդս, նոր տնօրինութիւնը հրած են զայնս ուսանելու դիւրութիւնն ունենալու համար, եւ սոյն միջոցներու համար նոր դասախօս եւս կարգուած է։

Բոպէրդ Ֆուլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է։ սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանել իւր մայրենի լեզու եւ տեղական պատմութիւն։ Հայերէն լեզուի եւ գրականութեան համար գծեալ է ուսման կարգաւորեալ ընթացք մը որում պարտի հետեւիլ իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեանս քարաշէն եւ հոյակապ շէնքերն կարգադրեալ են ի Բուռնիլի Հիսար, Վասիրի Եւրոպական կողմը գտնուող բերդերուն ետեւն ըլլայ մը վրայ, որոյ գիրքը Վասիրի տիպանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամենէն առողջաբարն համարեալ է։

Ֆուլէճի յաւուրական տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբերի 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տնօրէնութիւնն որ ի Բուռնիլի Հիսար։ 683 2—16

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Մ. ՔԻՀԵԱՆԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ երկար ատեն կ. Պոլսոյ մէջ Ապրստգիրներ խմբագրելէ եւ ի կեսարիա դատական շատ մը պաշտօններ վարելէ յետոյ, այս անգամ Պանիէ գաբու Թաշ-խան 56 թիւ սենեակը հաստատուած է։

Պատրաստ է ոչ միայն պաշտօնական ամէն տեսակ գրութիւններ օրինական ձեւով խմբագրել՝ այլ եւ դատաստանի կարօտ խնդիրներ յանձնել ամենէն հաւատարիմ եւ ժեռնամ եր փկոյթով փաստաբաններու։
660 4—22

ՍՏԱՆԴԻ ՄՕԹԻՒՆ ԶԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Երլաբզ, Կ. Պոլիս, 3 գէկտ. 188[illegible]

Պարոնայր Ագդ և Պուռն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքերով կարող չեմ փոքրիկ ընել, այլ համանման ուրիշներու փոքրիկներն և այն ըժշկոց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւան

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԼՆԴԻԷՆ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լէնտըն յամիս 1782

ՖԻՆԻՔՍ. հիմնեալ առաւելքան մի գար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ բանատէրներն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան այսպարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխարէն հատուցման։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ճշմարտերն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Ղալաթիա, Կամուրջի դէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

618

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,889,695
Տարեկան հասոյթ	» 16,890,344

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ, նաւակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր տակագնօք։

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՂ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆռանք 2,585,853

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բնացուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և տակագնօք։ Այդ նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Ֆիւնս միացած է Եւրոպէան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամ դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Ընդհանուր քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ Հասան Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՍԻԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գապու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

369

ԻԼԱՆ ՊԱՂԸ ՍԻՐԱՄԷՐԻ

Նիզամիէ էլպիսէ անպարը իշխուն միւպաեա օլունանաղը էվվելճէ իլան օլունան 40,000 արշունը ճէտիտ լանիվերտ Ինկիլթերրա ռէֆեր չուգասընդն պէհէր արշուն ճէտիտի 12½ դրշ. ա օլարագ թալիպի էօկէսնեան օլուա թէմուզը բուսիմին 12ինմի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իրնա օլուհնարագ մէգքիւր կիւնէտ գարարը գաթիտ վիրիլէճէկկիւնէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնգիւնէ թալիպ օլանարընն մագամը Մէրասէրի լէվգալ հաթը ումուսմէ տարէրսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

Նո. 7 3—3

Ծիլնուտը ճէնապը միւլիւքեանէ մուահէնաթը իշուն նիզամիէ թահնիյէ իտարէսինէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ միւպաեա օլունմագ օլան 156,000 քիլը ճէտիտ պուզուտաեան իթասընա թալիպ օլան վէ չէսիթիթ անէտամագ իսթէկէնէրին թէմուզը բու մինին 12ինմի բուգար իրթէսի կիւնի է գատար մագամը Մէրասէրի լէվգալիմաթը տարէրսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

Նո. 8 3—3

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դեկ. 31ին աւանդ տրուած գումար	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,362,953
Հասոյթ 1891 ին	1,051,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կապահովէ ամէն տեսակ բնեռ, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և նաւերու մէջ ապրանքներ, նաւահանգստին մէջ. Վնասի առնն արագ և ճշմարիտ վճարում։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ. գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 դրդէմ փաչա խան, Ղալաթիա։

Ներկայացուցիչ
Ռ. Մ. ՊՈՆՏ

564 (ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.)

ԱՒԱՋՐՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

ի Մէ-եկ-Անթլէս, Կ. Պոլսոյ և Օռենայի միջև

ԹՈՄԱՍԱՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՊԷՍԸ

Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ
Ալպանա	2000	Գլասգոկ	1600	Բալէրմ	3200
Անգլէր	3000	Կարիէտ	5500	Բանտեր	1700
Ալբիոն	5500	Կիպրանոս	2200	Բրանդ	1500
Արկ	2300	Կոզա	1800	Բոլոնիա	1000
Արիադնէ	3000	Կրոմտոն	2200	Գուլֆրէ	2800
Գասանոս	3000	Հիրա	2000	Դրամլիա	4400
Գրանտոն	2200	Հիսարլիկ	3800	Դրնեանդ	3200
Գասգոյ	2000	Հինտուս	7000	Գոլոս	3000
Գրիֆիսալ	3800	Հուանդեր	1200	Բոսֆոր	3500
Գեորգ	2600	Լասկա	5000	Բոսպորոս	3500
Գուլիրաս	2500	Միւնս	2800	Սալէրնա	4000
Գասմէս	2100	Մէրլաս	2000	Սանդրիակա	6200
Գասգ	2000	Գոլրինս	4200	Սալֆոտ	2000
Գասմ	2700	Գասմէս	2200	Սերվիս	2000
Զէրակ	5000	Լէս	2000	Տորինտա	4300
Գլոս	5000	Լէքանոթ	4500	Թ. Ռուիլդ	3000
Գոլդրոս	3400	Լիվերս	3000	Թանրաս	1200
Տեգ	2500	Պայմ	1500	Թորիոս	2800
Տօմին	2500	Մաք Նէթ	4300	Թորբիոս	900
Տանրա	4800	Մարգէլլ	6500	Ուրգոնս	5000
Տրաքա	2100	Միլս	2000	Վալֆրանտ	5000
Իսլանտ	2600	Պանրոս	3100	Եգեա	3600
Իրտորնա	3000	Գիլս	2000	Զէտրա	1000
Էլէքթրա	3200	Օրլանտա	3000	Տիմաքնա	200
Էրանա	2600	Սիֆէլլ	5000	Զէտրա	200
Ֆալրոն	800	Սէրանա	4500	Զէրս	140
Ֆէտա	700	Սգէրս	2000	Մոսքիտա	120
Էմբրոյլ Մոնարք					8000
Գրէտրոլ Մոնարք					8000
Լէդիթի Մոնարք					8100

Օրական ընդարձակ նամակներ գրելու համար կ'ընդունուի

Դիմել առ. Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻԳՈ
Գալատիա
Թիւ 17-18 Գրիչիրք Միւլիք
604 Քարաքէօյ Ղալաթիա

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հասցէ՝ ի Փարիզ էր էրդրոնատէրի, Գանէ փոդոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթատարակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք Հիւնիօն-Վիյի	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրասենեակը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆԳԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Բալաբրեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 690

ՄԱՏԱՄ Ա. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ
ԱՇԽԱՐՀԱԾՈՒՆՈՅ ՄԱԶ. ՆՈՐՈՒՆՈՒԹԻՒՆ
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ոչկամակ ընկած մազերուն դէմ, վերնիճ ու գեղ կուտայ։ Այր նորոյզ անոր կեանքը, ոյժը և ամուսնը։ Ինչպէս թեթիր շուտ մը անհրաժեշտ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Բոլոր փորձը ունեցան ամենքը որոնց մտերիմագուշած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։

Այրերէ չէ, և ամենայն դիպ մը չքներ։ Թէ օր կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենդանի մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր գնէ։ Ամ Ամ Ալլէնի Հարատեւ խոսկեանն Խոյն նորոգիչն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գնչաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Խարիզ ու Նիւ Եորք։ Կոչամաճառուն ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անոյշութեան գեղագործներու քով։

Մենաստանի վաճառուոյ ինկոլիա Թ. Հ. Գիւլիլեանցի եղբայրք քով, ՊԷՅՔ ՀԱՄԻ փոդոց, 18, Գալիթ և Խանանոցի գրասենեակ, Եէնիքեան Գալաթիոյ, Ղալաթիոյ. փոքրագանակի վաճառուոյ Թ. Ի. Գիւլիլեան եղբայրք քով, Գալաթայի գանակներ գլուխը, 17, ու Ռիզայի Մեծ Փոդոց, 153, Գանիկեան, բրիտանական դէղատան և նիքոյ, Հասանանա, Մեծ Փոդոց Ռիզա, 433։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՐԱՅԻՐԱԿ)

ՄԱՐԻՒ ՁԿԵՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ,

Լիովանալիք ոչ շատ և սպասով

Գաղտնաբար Սեռամէ ՍԿՈՏԻ և ԳՈՅԻՆԻ
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մարդու մեռած հաւի բոլոր յատկութիւններն ունի
Բոլոր մանկիկներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճաղատութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժահամ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԻՄՆԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԲԷԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ամէն ամիսը երկու անգամ կը բռնէն Լիվերբուլ և Աբէ-Եուլէս մէջ

Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ
Ուամբրիա	7718	Գանատիա	4845
Եգիպտոս	7715	Պոհեմիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Դանիա	7228	Բարտոն	2408
Լանգնիա	5587	Ագլա	2398
Սկենտինա	5517	Սարատոգա	2166
Կալիա	4809	Թարիֆա	2248
Սիթիա	4557	Բալտիրա	2144
Ալբերտ	2,43	Թրինիտատ	898
Ֆէտա	1876	Մորաքզոր	1635
Շերպուրի	1614		

Դիմել առ Թ. ՍԱՄ Զ. ՅՈՒԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Սանքսատոնս խան Թիւ 401
17 Գալատիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէնչեսթրական գիծ բանալ չորեքնաւ

Անուանք	Թոնայ	Անուանք	Թոնայ
Քանագալ	4200	Սիրիոս	3000
Հերոս	4000	Օսայրիս	3000
Օմմանիա	4090	Նէբրէթ	3000
Սեռոգրէս	3250	Գերա	3000
Ֆրիգա	3250	Լաֆրանս	800
Մանսայա	3250	Ոլիմպա	800
Մաքիմիթ	3250	Սեռեր	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻՒՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթիոլ խան
ՀԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 Զ. Ճէյմս Ռաբրիդ Լիվերբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊՐԷՍ

ԱՍԻԱՆՍ ՔՈՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարումնը ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանակն առանց որ եւ իւրեք ՁԵՂՋ կը կատարուի։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնելու փափաքողը կը դիմուի հետեւեալ հասցէին։
Ընդհանուր գործակալ Ճ. Վ. Ուիթիալ եւ Ընկ.
Պանքէ Թարան, Մէ յանեանը դարան, Գալիթիա խան։
140

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական հոսանքեակներ

Թշ. 13/24 Օռենայի ուղղութեամբ, ժամ 2½ յետ միջօրէի։

Կշ. 13/25 Պէյրութի ուղղութեամբ ուղղակի ուղղութեամբ, ժամ 5½ յետ միջօրէի։ Պիրէանի ճանապարհ, ժամ 10½։

Կշ. 14/26 Սիզիսանդրիոյ ուղղութեամբ, առաւեւտեան ժամ 10½։

Ս. 14/26 Սուրբնանգակ գեղի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները միջնեւ գաթուա. ուղղակի ժամ 11½։

Հ. 15/27 Օռենայի ուղղութեամբ, ժամ 2½ յետ միջօրէի։

Ուշ. — Յուլիս 19/25, երբ գրասենեակ մը կ'գտնուի գնալ Բուրգազ, Սամսուն, Տրապիզոն, Սինոպ, Սամսուն, Ի Բուլ-Հայիս ուղղակի ուղղութեամբ։

605

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՍՏՐԹԵԽԿԱՒԹԻՒՆ

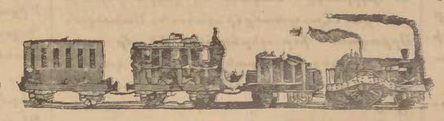

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ճ ԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԻՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ

Արեւ. Ճեղ. Թ. 2 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Ճեղ. Թ. 4 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Խառն Թ. 62 Ամ. օր Ա.	Կէս. Խառն Թ. 132 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Խառն Թ. 124 Բ.Ք. Ա.		Կէս. Խառն Թ. 123 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Խառն Թ. 131 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Թ. 61 Ամ. օր Ա.	Կէս. Թ. 7 Բ.Ք. Ա.	Արեւ. Ճեղ. Թ. 1 Բ.Ք. Ա.
ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.		ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.
7 50	8 10	6 30			Մէ. Կ. ՊՈԼԻՍ ..... ժմ.			8 22	8 22	4 00
		6 41			Գումրգաբու			8 25		
		6 58			Եէսիրգուլէ			8 07		
		7 12			Մարմարիղ			7 44		
		7 26			Ալիսթէնանա			7 22		
		7 45			Փիւլիրէ—Զէյթինլիք ...			7 07		
		8 23			Պարթալ—գուլէ			6 22		
	9 33	9 05			Հարամիտէ			5 56	6 58	
		9 43			Զարեմիտա			4 53	6 17	1 50
9 32	10 01	10 25			Գասարիտէ			4 20		
		11 27			Մինդիլի			3 29		
	12 13	12 09			ժմ. Զեռգեսթէսէ ժամանումը			2 37	4 38	12 09
	12 14	12 40			մկ. Զեռգեսթէսէ մեկնումը			2 12	4 33	12 04
12 04	12 50	1 41			Զորլու			1 26	3 50	
		2 33			Մուրատլը—Գեօքչէլի			12 26		
		3 05			Մէրգէսլէ—Զէյթինլիք ...			11 53		
		3 44			Լիւլիւ—Գուրլուզ			11 16	2 20	
2 03	2 55	4 30			Գապա—Լիպէի			10 39	2 00	9 33
		5 18			Բաֆլա—Քեոյ			9 40		
	3 38	6 03			Ուզունա—Գեօրբրի			8 56	12 50	
	4 16	6 47			Գուլէրիա—Գիրբլազ			7 46	12 31	8 09
		7 12			Ալրլի			7 14		
4 21	5 09	7 59			ժմ. Ադր. ՊՈԼԻՍ ..... մկ.			6 25	11 57	7 14
4 29	5 19		3 15		մկ. Գասարգէս ..... ժմ.		1 25		11 22	7 08
			4 07				12 32			
5 26	6 12		4 57		ժմ. Մուսթաֆա փաշա ..... մկ.		11 39		10 27	6 12
5 31	6 32		5 17		մկ. ժմ.		11 19		10 02	6 07
6 14	7 13		6 23		ժմ. Հարմանլը ..... մկ.		9 54		9 19	5 23
6 20	7 38		6 35		մկ. ժմ.		8 48		8 39	5 10
	8 01		7 38		ժմ. Թըրնովա-Սեմենլի ..... մկ.		8 01		8 30	4 33
	8 11			10 50	մկ. ժմ.				8 24	4 28
	8 47			11 50	Գալլիպոլի—Չանգէյ ...	12 50			7 32	
	9 34			1 07	Եէնէ—Պահչէ	12 06			7 08	
8 38	9 59			1 49	Բարգազլը	10 50			6 31	3 06
	10 25			2 24	Գաթարինիզ—Սիմանիզ	9 58			6 13	
9 23	10 44			2 49	ժմ. մկ.	9 04			5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	մկ. ժմ.	8 25			5 34	2 12
	11 58			4 41	Թուզլա Բազարճիք մկ.	7 51			4 48	
	12 22			5 12	ժմ. մկ.	6 45			4 17	
	12 23				մկ. ժմ.	6 00			4 16	
11 10	12 44				ժմ. Գելչուք մկ.				4 04	12 44
3 26	4 29				Ոռֆիա				12 34	15
2 10	3 50				Նիդ				5 51	920
8 45	4 48				Գեկիքաան				0 38	37
9 40	1 20				Պուտուրլէթ				0	3
3 16	7 20				Վիէննա մկ.				30	

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՍՄԻՐԻՈՒ—ՍՊԷՅՏԷԼ

Արեւ. Ճեղ. Թ. 2 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Ճեղ. Թ. 4 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Խառն Թ. 62 Ամ. օր Ա.	Կէս. Խառն Թ. 132 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Խառն Թ. 124 Բ.Ք. Ա.		Կէս. Խառն Թ. 123 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Խառն Թ. 131 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Թ. 61 Ամ. օր Ա.	Կէս. Թ. 7 Բ.Ք. Ա.	Արեւ. Ճեղ. Թ. 1 Բ.Ք. Ա.
ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.		ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.	ժ. Ր.
					Սելանիկ (Պիւրէ) ... ժմ.					5 10
					Թրաբին ..... մկ.					5 21
					Լամբեանս					6 21
					Գարասուլու					6 43
					Կիւմիւճնէ					6 53
					Կեօրիլլի					7 31
					Մոմօվա					8 05
					Ամբուճիգա					8 13
					Տեմիրգէսրու (Պիւրէ) ժմ.					8 47
					մկ.					8 57
					Փրիսլաք					9 42
					Ալ Եանց—Նրաքլաս					10 21
					ժմ.					11 08
					Քեօքրիլիք ..... մկ.					11 18
					Զեկիմլար ..... ժամ.					12 06
					մկ.					12 42
		1 06			ԻՍՄԻՐԻՈՒ (Պիւրէ) մկ.					
		1 47								
		2 42			Սամարլար				2 20	
		3 15			Գումանովա				1 44	
		3 43			Թաղանովիլէ				1 07	
		3 56			Բրշլրաֆա				12 28	
		4 21			Գուգաուզիլէ				12 04	
		4 34			Գուլիրնեկլէ				11 46	
					Զիպէնիլէ				11 16	
									11 00	
		9 38			Նիշ				5 31	
		4 48			Պելիքրատ				10 33	
		1 20			Գուլուտրէլի				2 40	
		2			Վիէննա մկ.				8 30	

ԳԻԾ ԻՍՄԻՐԻՈՒ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Արեւ. Ճեղ. Թ. 622 Բ.Ք. Ա.		Արեւ. Ճեղ. Թ. 621 Բ.Ք. Ա.
ժ. Ր.	ԿԱՅԱՆՔ	ժ. Ր.
7 15	Իւաքիպ (Պիւրէ) ժամ	12 29
8 22	Էյէշրան ..... մկ.	11 36
9 17	Գալանիք	10 59
10 27	Վ. Եսիրգէվիզ	10 12
11 20	Լիբլիան	9 11
12 12	Բրեշ Թիրա	8 16
12 58	Վուչիթաշ	7 22
1 15	Միթրովիցա մկ.	7 00

ԹԸՐՈՎԱ—ՍԷՄԵՆԼԻ—ԵԱՄԳՈԼՈՒ

Կէս. Խառն Թ. 321 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Խառն Թ. 323 Կէս. Բ.Ք. Ա.		Կէս. Խառն Թ. 322 Բ.Ք. Ա.	Կէս. Խառն Թ. 324 Բ.Ք. Ա.
ժ. Ր.	ժ. Ր.	ԿԱՅԱՆՔ	ժ. Ր.	ժ. Ր.
9 13	1 40	մկ. Թրնով-Սէմենլի ժմ.	7 10	9 4
9 38	2 25	Գարաբուլնար	6 46	9 16
11 03	3 32	Բանէ—Մէրլէսի	5 48	8 11
12 13	4 43	Եէնիի—Զագրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սիրեաս—Բրմանլը	3 41	6 13
2 00	6 30	Իսմիլլու ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱԼԱՋ

Կէս. Խառն Թ. 221 Բ.Ք. Ա.		Կէս. Խառն Թ. 222 Բ.Ք. Ա.
ժ. Ր.	ԿԱՅԱՆՔ	ժ. Ր.
7 51	մկ. Ա. Պոլիս ..... ժամ.	6 33
8 47	Ուրլի	5 58
9 33	Գուլչէլի — Պուրկազ ...	5 30
10 10	Տիմէթգա	4 38
11 22	Սուլիլի	3 31
12 20	Պիտկլի	2 31
1 21	Ֆերքե	1 29
2 23	ժմ. Տեսե—Ալաշ ..... մկ.	12 20

ԴԻՏԵԼԻՒՐ ԻՒՆԳ

1.—Ս. Պատրգեան վայրկեանները կը ցուցնին երեկուան ժամը 6ին և առաւուան ժամը 5.59ի միջեւ եղած գիշերուան ժամանակը։

2.—Կ. Պոլսոյ արուարձանաց ժամանակացոյցը մանաւոր ցուցակ մը է եղած։

3.—Զարեկոյսի սիւնակաց մէջ կառաքմէոց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վերս։

4.—Թիւ 341 փաստն կառաքմէրը ի Թրնովա—Սեմենլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ ապայմանագրական կառաքմէրին հետ։

5.—Թիւ 322 փաստն կառաքմէրը ի Թրնովա—Սեմենլի կը հաղորդակցի Թիւ 4 ապայմանագրական կառաքմէրին և Թիւ 131 փաստն կառաքմէրին հետ։

6.—Թիւ 621 խառն կառաքմէրը Սիլիւրի մէջ կը հաղորդակցի՝ Չիպէնիլէ գացող Թիւ 522 կառաքմէրի գացող Թիւ 518 խառն կառաքմէրոց հետ։

7.—Պահանջարկ վարոն մը աւելցուած է Թիւ 7 և 4 պայմանագրական կառաքմէրոց, որոնք են Ճեղգեսթէսէն գալիք օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ 4 կառաքմէրն } կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը
Պելովայէն մեկնող Թիւ 7 կառաքմէրն } կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զանոնք ի կիր առնուլ յատկապէս ծանօթանալու սակ մը վճարելով։

Ա. կարգ Բ. կարգ
Ֆր. 10.— Ֆր. 7.— Ի Պոլսոյ Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
,, 12.— ,, 9.— Ի Պոլիս Փիրիկ Պելովայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ ռեղական ժամանակ վրայ։

9.—Մեջտեղ եւրոպայի ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան ետք է Սելանիկի ժամանակ վրայ։

ՅՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ